

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ**

KATEDRA FINANCÍ A ÚČETNICTVÍ

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Porovnání daňové soustavy ČR, Německa a Slovenska

Comparison of tax systems in the Czech Republic,
Germany and Slovakia

Alena Martínková

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Alena MARTÍNKOVÁ
Osobní číslo: K10B0127K
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika a management
Název tématu: Porovnání daňové soustavy ČR, Německa a Slovenska
Zadávací katedra: Katedra financí a účetnictví

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte daňovou soustavu České republiky.
2. Porovnejte výběr majetkových daní v ČR se systémem výběru těchto daní v Německu a na Slovensku.
3. Vysvětlete způsob výběru důchodových daní v Německu a na Slovensku a porovnejte s ČR.
4. Porovnejte výběr nepřímých daní ČR, Německa a Slovenska.
5. Na závěr zhodnoťte daňové zatížení poplatníků ČR, Německa a Slovenska.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **MARKOVÁ, Hana.** *Daňové zákony. úplná znění k 1. 1. 2012.* Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4254-0
- **RADVAN, Michal.** *Zdanění majetku v Evropě. 1. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-563-6
- **ŠIROKÝ, Jan.** *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU. 5. aktualiz. vyd.* Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-881-9

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **31. srpna 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **7. prosince 2012**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. srpna 2012

Prohlášení

Předkládám tímto k posouzení a obhajobě bakalářskou práci, zpracovanou na závěr studia na Fakultě ekonomické Západočeské univerzity v Plzni.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně, s použitím odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu, který je součástí této bakalářské práce.

Dále prohlašuji, že veškerý software, použitý při řešení této bakalářské práce, je legální.

V Plzni dne 30.4.2013

.....

Alena Martínková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala paní Ing. Pavlíně Hejdukové Ph.D. za cenné rady, připomínky a za pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD	8
1 DANĚ A DAŇOVÁ SOUSTAVA.....	10
1.1 DAŇOVÁ SOUSTAVA, DAŇ	10
1.2 ČLENĚNÍ DANÍ.....	11
2 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČR.....	13
2.1 DŮCHODOVÉ DANĚ V ČR	13
2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	14
2.1.2 Daň z příjmů právnických osob	16
2.2 MAJETKOVÉ DANĚ V ČR	18
2.2.1 Daň z nemovitostí.....	18
2.2.2 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	21
2.2.3 Silniční daň	22
2.3 DANĚ ZE SPOTŘEBY V ČR.....	23
2.3.1 Daň z přidané hodnoty.....	23
2.3.2 Spotřební daň	25
2.3.3 Ekologické daně.....	26
2.3.4 Clo.....	27
2.4 POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ ČR.....	27
3 DAŇOVÁ SOUSTAVA NĚMECKA.....	28
3.1 DŮCHODOVÉ DANĚ V NĚMECKU.....	28
3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	29
3.1.2 Daň z příjmů právnických osob	31
3.2 MAJETKOVÉ DANĚ V NĚMECKU	32
3.2.1 Daň z nemovitostí.....	32
3.2.2 Daň dědická	33
3.2.3 Daň darovací	34
3.2.4 Daň z převodu nemovitostí.....	34
3.2.5 Daň z motorových vozidel.....	34
3.3 DANĚ ZE SPOTŘEBY V NĚMECKU	34
3.3.1 Daň z přidané hodnoty.....	34
3.3.2 Spotřební daň	35
3.4 SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V NĚMECKU	35
4 DAŇOVÁ SOUSTAVA SLOVENSKA	37
4.1 DŮCHODOVÉ DANĚ NA SLOVENSKU	37
4.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	38
4.1.2 Daň z příjmů právnických osob	39
4.2 MAJETKOVÉ DANĚ NA SLOVENSKU	40
4.2.1 Daň z nemovitostí.....	40
4.2.2 Daň z motorových vozidel.....	42

4.3	DANĚ ZE SPOTŘEBY NA SLOVENSKU	42
4.3.1	<i>Daň z přidané hodnoty</i>	42
4.3.2	<i>Spotřební daň</i>	43
4.4	SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	44
5	POROVNÁNÍ VÝBĚRU DANÍ V ČR, NĚMECKU A SLOVENSKU	45
5.1.1	<i>Rozpočtové určení daní v ČR</i>	45
5.1.2	<i>Rozpočtové určení daní v Německu</i>	46
5.1.3	<i>Rozpočtové určení daní na Slovensku</i>	46
5.2	ODLIŠNOSTI V SAZBÁCH A ZPŮSOBU VÝPOČTU DANÍ	47
5.3	VÝPOČET DŮCHODOVÝCH DANÍ	50
5.4	VÝBĚR MAJETKOVÝCH DANÍ	58
5.5	VÝBĚR NEPŘÍMÝCH DANÍ	60
6	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ V ČR, NĚMECKU A SLOVENSKU	62
6.1	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ V ČR	62
6.2	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ V NĚMECKU	65
6.3	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ NA SLOVENSKU	66
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK, OBRÁZKŮ, GRAFŮ	70
	POUŽITÁ LITERATURA	71

Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na porovnání daňových soustav třech států a to České republiky, Německa a Slovenska.

V první části jsou vysvětleny základní pojmy, další kapitoly se zabývají charakteristikou daňové soustavy České republiky, Německa a Slovenska. Následuje porovnání daňového zatížení v jednotlivých státech, posouzení rozdílů v daňových soustavách. V závěru práce je na praktických příkladech vysvětlen rozdíl u vybraných daní všech tří států.

Mezi daňovými soustavami srovnávaných států nejsou zásadní rozdíly, což plyne z nedávné historie. Se Slovenskem měla ČR jednotné daně až do rozpadu společného státu, a tak rozdíly v daňových soustavách vznikly až v posledních 20ti letech. V německé daňové soustavě si zase brali vzor legislativci při sestavování nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Česká republika se stala součástí Evropské unie, která usiluje o harmonizaci daní členských států, a to především u daně z přidané hodnoty a spotřebních daní. U těchto daní stanovuje evropská legislativa minimální sazby. Evropské daně jsou ovlivněny dobře propracovanou sociální politikou. S výhodou sociálního zabezpečení občanů však souvisí také poměrně vysoké zdanění. Evropa má v poměru se státy, jako je například USA, Kanada a Austrálie vysoké daně. V USA a Kanadě jsou menší sociální transfery, a tak při nižších státních výdajích může být daňové zatížení obyvatelstva nižší [15].

Nejenom výše sazby daně je kritériem pro srovnávání daní, ale také složitost konstrukcí daní. Jednoduchá a přehledná daňová soustava nezatěžuje administrativně a finančně daňové poplatníky a správce daně, a s tím souvisí i jednodušší výběr daní. Neustálé změny, udělování výjimek, změny způsobu výpočtu výběr daní komplikují. Ve vyspělých zemích světa, jako je USA, Japonsko, Kanada a Austrálie nedochází ke změnám daňové legislativy tak často, jako v Evropě [15].

Při hledání optimálního daňového zatížení se balancuje mezi jednotlivými druhy daní. Trendem je snižování přímých daní a zvyšování daní nepřímých, které postihují spotřebu. Při snižování přímých daní se upouští od daně progresivní a nahrazuje se rovnou daní. Tato daňová politika je nevýhodná pro sociálně slabší, a tak dochází ke kompenzacím formou sociálních dávek.

Do státních rozpočtů plynou nejen daně, ale i nemalé příjmy z plateb sociálního pojištění, a tak při sledování celkového daňového zatížení musí být zohledněny i tyto platby.

Cílem této práce je komparace daňových soustav České republiky, Německa a Slovenska a porovnání daňového zatížení poplatníků těchto států.

1 Daně a daňová soustava

V této kapitole jsou nejprve vysvětleny základní pojmy, jejichž znalost je nezbytná pro každého, kdo se chce orientovat v problematice daní a daňových zákonech.

1.1 Daň, daňová soustava

Daň je povinná, nenávratná platba do veřejného rozpočtu. Je platbou neúčelovou, neekvivalentního charakteru, pravidelně se opakující, s přesně určenou výší sazby. Daň je vybírána na základě zákona. Zákonem jsou vymezeny náležitosti daňově právního vztahu. Daňově právní vztah musí obsahovat tyto náležitosti: subjekt daně, objekt daně, základ daně, sazbu daně. V širším slova smyslu je za daň považována nejen kladná daň, ale je jím i daňový odpočet, daňová ztráta, ale také příslušenství k dani, kterými jsou úroky, penále, pokuty, náklady řízení a to pokud jsou ukládány nebo vzniknou podle daňového zákona [4], [8].

Daňová povinnost je zejména povinnost daňového subjektu daň si spočítat, přiznat a uhradit. S touto povinností souvisí i řada dalších povinností při správě daní. „Daňová povinnost vzniká okamžikem, kdy nastaly skutečnosti, které jsou podle zákona předmětem daně, nebo skutečnosti tuto povinnost zakládající“ [1, s. 230].

Předmět daně je zákonem vymezená veličina (majetek, důchod, spotřeba výrobků a služeb), na jejímž základě je možné poplatníkovi stanovit daňovou povinnost [4], [6].

Základ daně je hodnotové vyjádření (v Kč nebo v měřitelných jednotkách) předmětu daně, z něhož se daň vyměří. Daňový základ se vymezuje věcně i časově. Časově se daňový základ vymezí stanovením zdaňovacího období [4], [6].

Daňová soustava je souhrn všech daní, které se na daném území vybírají. Pomocí daňové soustavy stát získává většinu finančních prostředků, které tvoří příjmovou část rozpočtu státu. Daňová soustava je tvořena souborem platných právních předpisů, které upravují jednotlivé daně. Někdy je pojem daňová soustava zaměňován s pojmem daňový systém. Daňový systém je vnímán nejen jako souhrn daní provázaných jejich správou, ale jedná se i o vzájemnou interakci daní a vztahů mezi nimi [4], [8].

Správa daní je pojem, kterým rozumíme postup, jehož cílem je správné stanovení a zajištění daně a zabezpečení její úhrady. Mezi postupy při správě daní patří vyhledávání jednotlivých daňových subjektů, vyměření daně, přijímání plateb daní, jejich vymáhání v případě, kdy vyměřené daně nejsou daňovým subjektem uhrazeny dobrovolně. Jádrem správy daní je daňové řízení, v němž se rozhoduje o výši daně jednotlivých subjektů, za každé zdaňovací období a o tom, jak budou tyto daně uhrazeny. Správu daní vykonává správce daně, který je orgánem veřejné správy [8].

Daňový subjekt je právnická nebo fyzická osoba, které byla uložena povinnost platit daň. Touto osobou může být fyzická osoba nebo osoba právnická.

- **Fyzické osoby** - jsou pro daňové účely rozděleny na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňovými rezidenty jsou všechny fyzické osoby, které mají na území daného státu bydliště nebo se tu obvykle zdržují. Daňový rezident má daňovou povinnost vztahující se na všechny příjmy plynoucí ze zdrojů v daném státě i v zahraničí. Daňový nerezident má daňovou povinnost vztahující se na příjmy plynoucí ze zdrojů na území daného státu.
- **Právnické osoby** - jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami a organizační složky státu.

Subjekty dále rozdělujeme podle jejich postavení k daňové povinnosti na poplatníky daně a plátce daně.

- **Poplatník daně** – je osoba, která je ze zákona povinna uhradit svým jménem svoji daňovou povinnost ze svého předmětu zdanění.
- **Plátce daně** – je osoba, která má povinnost příslušnou daň vypočítat, vybrat, srazit a odvést do příslušného veřejného rozpočtu prostřednictvím správce daně [4].

1.2 Členění daní

Daně členíme podle různých hledisek, a to například podle předmětu zdanění, podle rozpočtového určení nebo podle dopadu daní na poplatníka.

- 1) **Podle předmětu zdanění** rozlišujeme daně důchodové, majetkové a daně ze spotřeby.

Důchodové daně - důchodovými daněmi jsou takové daně, které fyzická nebo právnická osoba platí ze svého důchodu. Daně důchodové jsou vyměřovány na základě příjmů poplatníka, to zvyšuje schopnost poplatníka daně odvést. Má-li poplatník příjem, je předpoklad, že má z čeho daně uhradit [5].

Majetkové daně - jsou daně, které jsou adresné a jsou vyměřovány poplatníkovi na základě jeho majetku. Tyto daně jsou odváděny na základě vlastnictví, nejsou tak závislé na příjmu poplatníka [5].

Daně ze spotřeby - jsou daně, kterými stát zatěžuje prodej a spotřebu určité skupiny výrobků. Spotřební daň je na výrobky uvalena z různých důvodů. Jsou to důvody ekologické, zdravotní, ale také ekonomické, kdy spotřební daně zaručují stabilní příjem veřejných financí a tento zdroj se dá dobře odhadnout. Spotřební daň je hrazena v ceně výrobků. Poplatníkem daně je spotřebitel výrobku. Plátcem daně je výrobce nebo dovozce. Ti sice nejsou daní zatíženi, ale mají povinnost daň odvést.

- 2) **Podle rozpočtového určení** dělíme daně na daně svěřené a daně sdílené. Svěřené daně jsou ty, jejichž celý výnos jde do konkrétního rozpočtu. U daní sdílených je zákonem stanovený způsob rozdělení mezi jednotlivé veřejné rozpočty.

- 3) Podle toho, jaký mají daně **dopad na poplatníka**, se dělí daně na daně přímé a nepřímé.

Daně přímé – hradí ten, kdo nemá možnost přenést daňovou povinnost na někoho jiného. Nositelem daně je ten, kdo daň platí na základě své důchodové nebo majetkové situace [4].

Daně nepřímé – jsou daně, které postihují spotřebu. Plátcem daně u nepřímých daní je jiný subjekt, než který daň skutečně nese. Plátce daně má možnost přenést daňové zatížení na jiný subjekt (spotřebitele) prostřednictvím ceny [4].

2 Daňová soustava ČR

1. ledna 1993 vstoupila v platnost současná daňová soustava České republiky. Daňová soustava je tvořena těmito daněmi:

Stav legislativy je platný pro rok 2012, v textu jsou označeny změny, které jsou platné po 1. 1. 2013.

1) Daň z příjmů

- Daň z příjmů fyzických osob
- Daň z příjmů právnických osob

2) Daň z přidané hodnoty

3) Daň silniční

4) Daň z nemovitostí

5) Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí.

6) Daň spotřební

- Daň z minerálních olejů
- Daň z lihu
- Daň z piva
- Daň z vína a meziproductů
- Daň z tabákových výrobků

7) Ekologické daně (platí od 1. 1. 2008, jsou součástí zákona č. 261/2007 Sb. O stabilizaci veřejných rozpočtů)

- Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
- Daň z pevných paliv
- Daň z elektřiny

2.1 Důchodové daně v ČR

Důchodové daně zdaňují příjem nebo důchod poplatníka daně. Těmito daněmi jsou daně z příjmů, které jsou upraveny zákonem č. 586/1992Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). Tento zákon upravuje:

- *Daň z příjmů fyzických osob*
- *Daň z příjmů právnických osob*

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně z příjmů dělíme do dvou skupin na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňovými rezidenty jsou všechny fyzické osoby, které mají na území ČR bydliště nebo se tu obvykle zdržují, což znamená, že pobývají na území ČR alespoň 183 dní v příslušném kalendářním roce. Daňový rezident má daňovou povinnost vtahující se na všechny příjmy plynoucí ze zdrojů v ČR i v zahraničí. Daňový nerezident má daňovou povinnost vztahující se na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR [1].

Předmětem daně jsou veškeré příjmy fyzických osob, s výjimkou těch, které nejsou předmětem daně a těch, které jsou od daně osvobozeny. Příjmy, které nejsou předmětem daně, vymezuje zákon o daních z příjmů v § 3, odst. 4. Podle tohoto ustanovení nejsou předmětem daně například příjmy získané dědictvím, darováním nebo přijaté úvěry. Osvobozené příjmy jsou uvedeny v § 4 zákona o dani z příjmů. Patří mezi ně sociální příjmy, náhrady škody a pojistná plnění, stipendia, příjmy související se státní politikou bydlení, některé výhry. Do základu daně nevstupují také příjmy, které jsou zdaněny zvláštní sazbou § 36 zákona o dani z příjmů [1].

Základ daně je definován zákonem o dani z příjmů jako „částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak“ [1, s. 12]. V § 6 až 10 jsou uvedeny jednotlivé dílčí základy, které tvoří základ daně. Dílčí základy daně jsou definovány podle jednotlivých druhů příjmů.

Rozlišujeme těchto 5 skupin příjmů:

- § 6 - příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (příjmy ze zaměstnání)
- § 7- příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (Dílčí základ daně se vypočítá tak, že se příjmy sníží o výdaje vynaložené na jejich dosažení. Nevyužije-li poplatník uplatnění skutečných výdajů, může uplatnit výdaje procentem podle §7 odst. 7 zákona o dani z příjmů).
- § 8 - příjmy z kapitálového majetku (většina těchto příjmů bývá zdaněna zvláštní sazbou daně)

- § 9 - příjmy z pronájmu (možno uplatnit výdaje podobně, jako u § 7 – ve skutečné výši nebo procentem)
- § 10 - ostatní příjmy

Do základu daně nevstupují příjmy, které jsou zdaněny zvláštní sazbou § 36 zákona o dani z příjmů [1].

Součtem jednotlivých dílčích základů získáme základ daně, který dále upravujeme o nezdanitelné části základu daně. Základ daně může nabýt i záporné hodnoty, a to tehdy přesáhnou-li výdaje příjmy, pak hovoříme o daňové ztrátě. Daňová ztráta může vzniknout pouze u příjmů podle § 7 (příjmy z podnikání a jiné výdělečné činnosti) a § 9 (příjmy z pronájmu). O ztrátu lze snížit úhrn dílčích základů daně uvedených v § 7 - 10. Ztrátu, kterou si poplatník neuplatní ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, si může uplatnit v pěti bezprostředně následujících obdobích. Dosáhne-li základ daně kladné částky, je možné ho dále upravit o nezdanitelné části základu daně [1].

Nezdanitelné části základu daně upravuje § 15 zákona o dani z příjmů. Formou odpočtů lze odečíst: dary, úroky z úvěrů, penzijní připojištění, životní připojištění, odborové příspěvky, úhrady za další vzdělávání, výzkum a vývoj. Stát se snaží touto formou motivovat své občany, aby si např. spořili na důchod nebo poskytli finanční dar k financování vědy, školství, tělovýchovy sportu. Odčitatelné položky je možné uplatnit po splnění podmínek stanovených zákonem [1].

Základ daně upravený o odčitatelné položky, se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů a zdaní se **15% sazbou daně** (§ 16 zákona o dani z příjmů).

(Změna zákona od r. 2013: dochází k solidárnímu zvýšení daně podle §16a, a to o 7% u příjmů podle § 6 a § 7, jejichž součet přesáhne 48násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona upravující pojistné na sociální zabezpečení).

Daň je možné snížit o **slevu na dani**. Základní sleva na poplatníka je ve výši 24.840,- Kč. *(Změna v zákoně od r. 2013: slevu 24.840,- Kč si nemůže uplatnit poplatník pobírající starobní důchod).* Slevy zohledňují sociální postavení poplatníka a jeho rodiny. V § 35ba zákona o dani z příjmů jsou uvedeny podmínky pro uplatnění slev [1].

Od daně lze také odečíst daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti a to ve výši 13.404,- Kč ročně, pokud neuplatňuje slevu podle § 35a nebo § 35b. Poplatník může daňové zvýhodnění uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Sleva na dani může být čerpána až do výše daňové povinnosti, překročí-li nárok poplatníka výši daňové povinnosti, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Daňový bonus může být uplatněn, dosáhne-li jeho výše alespoň 100,- Kč, maximální výše je 60.300,- Kč. Podmínky pro uplatnění daňového zvýhodnění upravuje § 35 c zákona o dani z příjmů [1].

Příjmy ze závislé činnosti podle § 6 jsou zdaňovány u zdroje (zaměstnavatele) a to formou měsíční zálohy. Zdanění je ovlivněno tím, zda poplatník podepíše Prohlášení poplatníka daně z příjmu fyzických osob k příjmům ze závislé činnosti a funkčních požitků, na základě kterého může čerpat slevy a daňové bonusy. Podpisem prohlášení zaměstnanec stvrzuje, že slevy čerpá pouze u jednoho zaměstnavatele. Zaměstnavatel po skončení roku provede roční zúčtování sražených záloh [1].

Daňové přiznání je povinna podat fyzická osoba, která v daném zdaňovacím roce měla příjmy podle § 6 – 10, vyjma těch, kteří měli příjmy pouze podle § 6 (zaměstnanci) a to do třetího měsíce následujícího roku. Bude-li daňové přiznání podávat daňový poradce je možné termín posunout o tři měsíce. Daňové přiznání se nepodává, pokud příjmy nepřesáhly 15.000,- Kč, což však neplatí, pokud poplatník vykazuje daňovou ztrátu [1].

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob

„**Poplatníky** daně z příjmů právnických osob jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu a podílové fondy“ [1, s. 21]. (*Doplnění zákona od r. 2013: poplatníky DPPO nejsou rovněž: „fondy obhospodařované penzijní společností a transformovaný fond“*).

Poplatníky dělíme na daňové rezidenty a nerezidenty.

„**Předmětem daně** jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem (dále jen příjmy), není-li v zákoně stanoveno jinak“ [1, s. 21]. Předmětem daně nejsou příjmy uvedené v § 18 odst. 2, což jsou například příjmy získané nabytím

akcií, zděděním, darováním. U poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání, nejsou předmětem daně příjmy vyjmenované v § 18 odst. 4, což jsou především příjmy, které vyplývají z jejich poslání, ovšem za podmínky, že náklady jsou vyšší než příjmy. Dále pak jde o příjmy z dotací, jejichž poskytovatelé jsou v zákoně vyjmenováni, o úroky z vkladů na běžném účtu a o příjmy „z úplatných převodů a užívání státního majetku mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi a z pronájmů a prodeje státního majetku, které jsou podle zvláštního právního předpisu příjmem státního rozpočtu“ [1, s. 21]. Příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného jsou příjmem vždy, s výjimkou těch, kdy se jedná o příjem do státního rozpočtu.

Základ daně – „Základem daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období“ [1, s. 26]. Do základu daně některé položky vůbec nevstupují, jde o příjmy od daně osvobozené, jejichž výčet je uveden v § 19 zákona o dani z příjmů (např. členské příspěvky, kostelní sbírky, příjmy státních fondů). Pro zjištění základu daně se vychází z výsledku hospodaření (u poplatníků, kteří nevedou účetnictví z rozdílu mezi příjmy a výdaji), který se dále zvyšuje nebo snižuje o položky uvedené v § 23 odst. 3 (např. zaměstnavatelem neodvedené sražené pojistné za zaměstnance). Od základu daně je možné odečíst **odčitatelné položky** uvedené v § 20 zákona o dani z příjmů, kterými jsou např. dary na veřejně prospěšné účely nebo daňová ztráta z předchozích let [1].

Základ daně upravený o odčitatelné položky, se zaokrouhlí na celé tisíce Kč dolů a zdaní se 19% **sazbou daně** (§ 21 zákona o dani z příjmů) [1].

Daň je možné snížit o **slevy na dani** uvedené v § 35, 35a, 35b zákona o dani z příjmů. Zaměstnavatel si tak může např. uplatnit slevy na zaměstnance se zdravotním postižením. Poplatník, kterému byl poskytnut příslib investiční pobídky, si podle zákonem stanovených podmínek může rovněž uplatnit slevu na dani [1].

Poplatník vypočtenou daň a daňové povinnosti uvede v **daňovém přiznání** a to i tehdy, vykazuje-li nulovou daň nebo daňovou ztrátu. Přiznání je povinen podat do třech

měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Jestliže má poplatník zákonem stanovenou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo je-li zastupován daňovým poradcem, podává daňové přiznání do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období.

Poplatníci daně z příjmů fyzických i právnických osob neplatí daň nebo penále nedosáhne-li částky 200,- Kč [1].

2.2 Majetkové daně

Majetkové daně jsou vyměřovány poplatníkovi na základě jeho majetku. Tyto daně nejsou závislé na příjmu poplatníka. Mezi majetkové daně v ČR patří:

- *Daň z nemovitostí*
- *Daň dědická*
- *Daň darovací*
- *Daň z převodu nemovitostí*
- *Silniční daň*

2.2.1 Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí (dále jen zákon o dani z nemovitostí). Tento zákon upravuje:

- *Daň z pozemků*
- *Daň ze staveb*

Důvodem rozdělení daně z nemovitostí na dvě části je skutečnost, že ne vždy je vlastník stavby zároveň vlastníkem pozemku. Pro daň z nemovitosti je rozhodný stav k 1. lednu příslušného zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok. **Daňové přiznání** k dani z nemovitosti se podává do 31. ledna zdaňovacího období. Nenastala-li změna oproti předchozímu zdaňovacímu období, daňové přiznání se podávat nemusí [1].

Poplatníkem daně je většinou vlastník nemovitosti (pozemku, stavby, bytu nebo samostatného nebytového prostoru). Vlastnit nemovitost může i stát (Česká republika), v tomto případě je poplatníkem daně státní organizace nebo organizační složka, které přísluší hospodařit s majetkem státu, popřípadě právnická osoba, která má k nemovitosti právo trvalého užívání nebo se toto právo změnilo na výpůjčku. V určitých případech

může být poplatníkem i nájemce (např. u pronájmu pozemků evidovaných v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem, spravovaných Pozemkovým fondem ČR) nebo uživatel nemovitosti (např. když není znám vlastník pozemku) [1].

Daň z pozemků

„**Předmětem daně** z pozemků jsou pozemky na území České republiky vedené v katastru nemovitostí“ [1, s. 95]. V katastru nemovitostí jsou pozemky zaříděny do kategorií, podle účelu ke kterému pozemek slouží. Některé pozemky nejsou předmětem daně (§ 2 odst. 2 zákona o dani z nemovitosti). Jedná se např. o pozemky zastavěné stavbami nebo pozemky určené na obranu státu [1].

Podle § 4 zákona o dani z nemovitosti jsou některé pozemky **od daně osvobozené** (např. pozemky ve vlastnictví státu).

Základ daně se stanovuje v závislosti na druhu pozemku:

- 1) hodnotově v Kč
 - U orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je základem daně cena půdy (skutečná výměra pozemku x cena půdy za 1m² stanovená vyhláškou ministerstva zemědělství).
 - U hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je základ daně stanoven podle platných cenových předpisů nebo je součinem výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč.
- 2) v m² u ostatních pozemků [1].

Sazba daně vychází z rozdělení pozemků tak, jak je uvedeno u základu daně (je buď relativní, vyjádřena v procentech, nebo stanovená pevně a diferencovaně v Kč/m²).

- 1) Sazba daně vyjádřené v procentech:
 - a) 0,75% u orné půdy, chmelnic, vinic zahrad, ovocných sadů
 - b) 0,25% u trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním chovem ryb
- 2) Sazba daně pevně stanovená je diferencována podle druhu pozemku. Jedná se např. o pozemky užívané k podnikatelské činnosti, stavební pozemky (ty jsou ještě násobeny koeficientem podle počtu obyvatel obce) [1].

Daň ze staveb

Předmět daně jsou stavby, byty, nebytové prostory na území České republiky. V § 7 zákona o dani z nemovitostí jsou přesně vyjmenovány ty nemovitosti, které jsou předmětem daně a ty, které předmětem daně nejsou. Předmětem daně nejsou např. stavby, v nichž jsou byty, které jsou předmětem daně a dále např. zpevněné plochy pozemků, stavby sloužící veřejné dopravě [1].

Od daně jsou **osvobozené** stavby uvedené v § 9 zákona o dani z nemovitostí. Jsou to např. stavby ve vlastnictví státu.

„Základem daně ze stavby je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m^2 podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období“ [1, s. 97]. U příslušenství obytných domů vstupuje do základu daně pouze výměra přesahující $16 m^2$. U bytů je základem daně upravená podlahová plocha (výměra podlahové plochy x koeficient 1,2) [1].

Základní **sazba daně** je stanovena pevně v Kč podle druhu stavby (obytné domy, stavby pro individuální rekreaci, garáže, ostatní stavby, stavby pro podnikatelskou činnost, byty a nebytové prostory). Základní sazba daně za $1m^2$ zastavěné plochy se zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, přesáhne-li $2/3$ zastavěné plochy, což neplatí u bytů a samostatných nebytových prostorů. U prostor pro podnikatelskou činnost se sazba zvyšuje o 0,75 Kč za každé další podlaží. Základní sazba u některých staveb (obytné domy, byty, ostatní nebytové prostory) se násobí koeficientem přiřazeným k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel. Obecně závaznou vyhláškou obce je možné koeficient zvýšit. Sazba se dále zvyšuje u nemovitostí určených k rekreaci a nemovitostí ležících v národním parku nebo v 1. zóně chráněné krajinné oblasti [1].

Daňové přiznání má povinnost podat poplatník do 31. ledna zdaňovacího období, což však neplatí, pokud v minulosti již bylo daňové přiznání na danou nemovitost podáno a nedošlo k žádné změně, která by měla vliv na změnu daňové povinnosti. Daň z nemovitosti je splatná do 31. 5. běžného zdaňovacího období. Přesáhne-li daňová povinnost 5.000,- Kč je možné daň uhradit ve splátkách. Činí-li daň méně než 30,- Kč, daň se vyměří, ale nepředepíše [1].

2.2.2 Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí

Tuto trojdaň, jak jsou někdy tyto daně nazývány, upravuje zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí ve znění pozdějších dodatků (dále jen zákon). Tyto daně souvisí s převodem majetku a to v souvislosti s darováním, zděděním a prodejem (u prodeje je daněn pouze nemovitý majetek). Pro poplatníky je společné rozdělení osob do 3 skupin podle vztahu poplatníka k zůstaviteli, dárci, nebo nabyvateli. I. skupinu tvoří manželé a příbuzní v přímé řadě, II. skupinu příbuzní v řadě pobočné a III. skupinu ostatní fyzické osoby, bez příbuzenského vztahu a právnické osoby. Z tohoto rozdělení se vychází při výpočtu daně a je také rozhodující pro stanovení toho, kdo je od daně osvobozen [1].

Poplatníkem daně dědické je dědic, který nabytí dědictví nebo jeho část ze závěti nebo ze zákona. Při darování je poplatníkem obdarovaný (dárce je ručitelem). U daně z převodu nemovitostí je poplatníkem prodávající (nabyvatel je ručitelem) [1].

Předmětem daně je u daně dědické bezúplatné nabytí majetku děděním a to věci nemovitých, ale i movitých. Bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu (darování) je předmětem daně darovací. Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod vlastnictví nemovitosti nebo směna nemovitostí [1].

Základem daně je cena nabývaného majetku. U daně dědické se vychází z ceny určené v dědickém řízení. Cena darovaného majetku je stanovena podle zákona o oceňování majetku. Pokud je darován jiný majetkový prospěch (opakující se plnění na dobu delší než pět let), je cenou pětinašobek ceny ročního plnění. U daně dědické a darovací je možné cenu snížit o některé zákonem vymezené položky (například dluhy, které se vážou k nabývanému majetku). Pro stanovení základu daně z převodu nemovitostí se porovná cena kupní a cena tržní (odhadní) a jako základ daně se vybere cena vyšší [1].

Sazba daně je u daně z převodu nemovitostí jednotná pro všechny tři skupiny a činí 3% bez ohledu na výši základu daně. Na sazbu daně u daně dědické a daně darovací má vliv jednak rozdělení do skupin a také záleží na hodnotě základu daně [1].

Daňové přiznání k dani dědické a darovací se podává do 30 dnů od rozhodné skutečnosti pro převod majetku. Poplatníci zařazení do I. a II. skupiny nemusí podávat daňové přiznání k dani dědické a darovací. Při převodu nemovitosti se daňové přiznání podává nejpozději do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl zapsán vklad do katastru nemovitostí nebo smlouva o úplatném převodu nemovitosti nabyla účinnosti [1].

2.2.3 Silniční daň

Silniční daň upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční ve znění pozdějších dodatků. Touto daní je zdaněno používání pozemních komunikací motorovými vozidly určenými pro podnikatelskou činnost [1].

Poplatníkem silniční daně je fyzická nebo právnická osoba, která používá automobil registrovaný v ČR k podnikatelské činnosti a je jeho provozovatelem. Poplatníkem je také zaměstnavatel jehož zaměstnanec použil osobní automobil k pracovní cestě [1].

Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v ČR, která jsou používána k podnikání. Vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 t určená k přepravě nákladů, jsou předmětem daně, i když nejsou využívány k podnikání. Zákon vymezuje, která vozidla předmětem daně nejsou, což jsou např. traktory, stavební stroje. Rovněž jsou v zákoně vymezeny vozidla od daně osvobozená (např. vozidla hasičů, policie) [1].

Základ daně se zjišťuje podle toho, zda jde o osobní nebo nákladní automobil, popř. o ostatní vozidlo. Rozhodující údaje pro stanovení daně jsou uvedeny v technickém průkazu vozidla (objem motoru v cm³, nejvyšší povolená hmotnost na nápravu nebo počet náprav) [1].

Sazba daně se stanovuje podle druhu vozidla v roční výši. Zaměstnavatel může využít denní sazbu, která činí 25,- Kč. Sazbu daně je možno snížit u vozidel, která jsou určena pro činnosti výrobní povahy v rostlinné výrobě o 25%. Snížit sazbu lze také podle stáří vozidla (bráno od první registrace vozidla). Zvýhodnění jsou provozovatelé novějších

vozidel, kteří si mohou snížit sazbu o 48%, 40% a 25%. Snížení je odstupňováno po 36 měsících a končí u téhož vozidla po 108 měsících. Naopak znevýhodnění jsou poplatníci, kteří mají vozidlo registrované před rokem 1989. Těmto poplatníkům se sazba daně zvyšuje o 25% [1].

Slevou na dani jsou motivovány poplatníci k využívání ekologičtější dopravy pomocí železnice nebo vodní dopravy [1].

Daňové přiznání se podává do 31. ledna následujícím po ukončení zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok [1].

2.3 Daně ze spotřeby

Daně ze spotřeby jsou daně nepřímé, které postihují určitou spotřebu. Poplatníkem je ten, kdo nakupuje výrobky nebo služby. Plátcem daně ze spotřeby je osoba, která uskutečňuje ekonomickou činnost a má za povinnost daň vypočítat a odvést.

2.3.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) se týká veškeré spotřeby výrobků a služeb, vyjma těch, které jsou od daně osvobozené. Je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších dodatků (dále jen zákon) [1].

Plátce daně je osoba povinná k dani. Tou je právnická nebo fyzická osoba, která uskutečňuje ekonomickou činnost a je povinna podle zákona být k DPH registrována. Od této povinnosti jsou osvobozeny osoby, jejichž obrat nepřesáhl v předchozích 12 měsících částku 1.000.000,- Kč. Osvobozené osoby se mohou registrovat k DPH dobrovolně. Kromě osob povinných k dani, jsou zákonem definovány také osoby identifikované (např. právnická osoba nepovinná k dani, která použije z jiného členského státu nový dopravní prostředek) [1].

Předmět daně z přidané hodnoty je uveden v § 2 zákona. Je jím především dodání zboží, převod nemovitosti, poskytnutí služby, pořízení zboží z jiného členského státu EU v rámci ekonomické činnosti, pořízení nového dopravního prostředku z jiného

členského státu EU, dovoz zboží do tuzemska z třetích zemí [1].

Daň z přidané hodnoty je konstrukčně velice složitá daň. Pro lepší orientaci v zákoně jsou v § 4 vymezeny základní pojmy. Mezi ně patří například **daňová povinnost**. Ta nastává, když daň na výstupu převyšuje odpočet daně (daň na vstupu). Pokud je odpočet daně vyšší než daňová povinnost mluvíme o **nadměrném odpočtu** [1].

Pro stanovení DPH je důležitá územní působnost osob (sídlo, místo pobytu nebo výkon ekonomické činnosti). Pro potřeby DPH rozlišujeme tři zóny: tuzemsko, území EU a třetí země [1].

„**Základem daně** je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátcе za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.“ [1, s. 128] V § 36 zákona je vyjmenováno vše, co se zahrnuje do základu daně. Mimo jiné je součástí základu daně spotřební daň, clo, vedlejší výdaje nebo třeba materiál přímo související s poskytovanou službou [1].

Délka zdaňovacího období je stanovena výší obratu za předchozí kalendářní rok. Pro plátce, kteří přesáhnou obrat 10.000.000,- Kč je zdaňovacím obdobím kalendářní měsíc. Nedosáhl-li plátcе tohoto obratu je plátcem čtvrtletním. Pokud je jeho obrat vyšší než 2.000.000,- Kč může si vybrat, zda chce být měsíčním či čtvrtletním plátcem [1].

Sazba daně je stanovena v základní sazbě ve výši 20% a ve snížené sazbě ve výši 14%. Zboží a služby podléhající snížené sazbě jsou uvedeny v Příloze č. 1 a č. 2 zákona [1]. *(Změna sazeb od 1. 1. 2013: základní sazba je stanovena ve výši 21% a snížená sazba ve výši 15%).*

Plátcі vzniká povinnost přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí platby. Pro účely DPH je povinen vést evidenci s veškerými údaji vztahující se k jeho daňové povinnosti. Výši daně plátcе uvede v daňovém přiznání za příslušné zdaňovací období, které se podává do 25 dnů po skončení zdaňovacího období [1].

2.3.2 Spotřební daně

Spotřebními daněmi jsou zatíženy vybrané výrobky, kterými jsou minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty, tabákové výrobky. Tyto výrobky jsou zatíženy především z důvodů ochrany zdraví občanů a z ekologických důvodů. Jsou však také stabilním příjmem státního rozpočtu. Spotřební daně upravuje zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních v platném znění (dále jen zákon). Správu spotřebních daní vykonávají celní orgány [1].

Poplatníky jsou všichni ti, co nakupují vybrané výrobky zatížené spotřební daní.

Plátcem je právnická nebo fyzická osoba vymezená v § 4 zákona. Jde především o provozovatele daňového skladu, výrobce, registrované obchodníky [1].

„**Předmětem daně** jsou vybrané výrobky na daňovém území Evropského společenství vyrobené nebo na daňové území Evropského společenství dovezené“ [1, s. 165].

„Daňová povinnost vzniká výrobou vybraných výrobků na daňovém území Evropského společenství nebo dovozem vybraných výrobků na daňovém území Evropského společenství“ [1, s. 165]. V zákoně jsou uvedeny výrobky, které jsou od daně osvobozeny.

Základem daně je množství výrobku v měrné jednotce (např. množství vína, piva v hektolitrech). U cigaret je základem daně množství a procentní část z ceny cigaret pro konečného spotřebitele [1].

Sazba daně u cigaret se skládá ze dvou složek. Pevně stanovené v Kč/ks a pro peněžní část v procentech. U ostatních výrobků je sazba pevná [1].

Zdaňovacím obdobím u spotřebních daní je kalendářní měsíc. Poplatníci předkládají daňové přiznání celnímu úřadu do 25. dne po skončení zdaňovacího období. Za každou daň se předkládá daň samostatně. U tabákových výrobků plní funkci daňového přiznání objednávka tabákových nálepek [1].

2.3.3 Ekologické daně

Ekologické daně upravuje zákon č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů. Jejich správu vykonávají celní úřady. Cílem těchto daní je motivovat ekonomické subjekty ke snížení spotřeby energie, které vede ke snížení znečišťování životního prostředí [4].

V ČR jsou vybírány tyto ekologické daně:

- Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
- Daň z pevných paliv
- Daň z elektřiny

Plátcem daně jsou dodavatelé jednotlivých surovin (plynu, elektřiny, pevných paliv).

Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Předmětem daně je plyn se stanoveným kódem nomenklatury, který je určený k použití. Od daně je osvobozen zákonem vymezený plyn, např. plyn určený k výrobě elektřiny. **Základ daně** je stanoven jako množství plynu v MWh spalného tepla. **Sazba daně** je stanovena pevně v Kč/MWh a diferencovaně podle kódu nomenklatury. Daň se vypočítá jako součin základu daně a sazby daně [4].

Daň z pevných paliv

Předmětem daně jsou pevná paliva (černé uhlí, hnědé uhlí, koks, uhlovodíky určené k výrobě tepla) Od daně jsou osvobozeny zákonem vymezená pevná paliva (paliva určená k výrobě elektřiny). **Základ daně** je množství pevných paliv v GJ spalného tepla. **Sazba daně** je 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku. Daň se vypočítá jako součin základu daně a sazby daně [4].

Daň z elektřiny

Předmětem daně je elektřina stanovená kódem nomenklatury. Od daně je osvobozena elektřina, vymezená zákonem (např. ekologicky šetrná elektřina). **Základ daně** je množství elektřiny v MWh. **Sazba daně** je 28,30 Kč/MWh. Daň se vypočítá jako součin základu daně a sazby daně [4].

Povinnost daň přiznat a zaplatit vzniká dnem dodání komodity spotřebiteli. Termín pro podání a splatnost daně je obdobný jako u spotřebních daní, tzn. do 25. dne následujícího po skončení zdaňovacího období. Zdaňovacím obdobím je měsíc [4], [6].

Clo

Clo není součástí české daňové soustavy, ale má podobný charakter, jako nepřímé daně. Jedná se o dávku, která zvyšuje cenu zboží při přechodu přes hranice. Clo upravuje celní zákon č. 13/1993 Sb. Vstupem do EU převzala ČR harmonizovaný systém a sazby platné v EU. V rámci EU se zboží pohybuje volně a celní kontroly jsou zachovány jen na vnějších hranicích EU [4], [6].

2.4 Pojistné na sociální zabezpečení

Pojistné na sociální zabezpečení je svým charakterem hodně blízké daním. Je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Odvody nemocenského pojištění, důchodového pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti tvoří poměrně velkou část příjmů státního rozpočtu.

Zaměstnanec odvádí ze svého příjmu

- 4,5% na zdravotní pojištění
- 6,5% na sociální pojištění

Zaměstnavatel za svého zaměstnance odvádí

- 9% na zdravotní pojištění
- 25% na sociální pojištění

[4], [6]

3 Daňová soustava Německa

Německá daňová soustava prošla v roce 2001 rozsáhlou reformou, jejímž cílem bylo dosažení mezinárodní konkurence. Především došlo ke změně ve způsobu zdaňování právnických osob a zdaňování vyplácených dividend. Změna přinesla také snížení sazeb daní z příjmů [21].

Současná podoba Německé daňové soustavy podle platné legislativy v roce 2012 (v textu jsou označeny změny, které jsou platné po 1. 1. 2013) je následující:

1) Daně z příjmů

- Daň z příjmů fyzických osob
- Daň z příjmů právnických osob - Daň ze zisku korporací
 - Lokální obchodní daň

2) Daň z přidané hodnoty

3) Daň z motorových vozidel

4) Daň z nemovitostí

5) Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí.

6) Daně spotřební

- Daň z minerálních olejů
- Daň z lihovin
- Daň z piva
- Daň ze šumivého vína
- Daň z tabáku
- Daň z kávy
- Daň z elektrické energie

3.1 Důchodové daně v Německu

K důchodovým daním v Německu patří daně z příjmů. Obdobně jako v ČR je rozlišena daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Specifikem danění příjmů fyzických osob je dobrovolná církevní daň. Příjem právnických osob podléhá dani ze zisku korporací a obchodní lokální dani. K dani z příjmů se připočítává solidární

přirážka (Solidaritätszuschlag) ve výši 5,5%. Ta se vybírá od roku 1995. Důvodem k jejímu zavedení bylo dorovnání rozdílů po sjednocení Německa [7], [22].

3.1.1 Daň z příjmů fyzické osoby (Einkommensteuer)

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob jsou, stejně jako v ČR, rozděleni na daňové rezidenty a nerezidenty. Rezidenti zdaňují veškeré příjmy plynoucí ze zdrojů v Německu i v zahraničí. Daňový nerezidenti daní pouze příjmy plynoucí na území Německa [7], [22].

Předmětem daně jsou příjmy:

- ze zemědělství, lesnictví,
- ze živnostenského podnikání
- z nezávislé činnosti (spisovatelé, vědci, herci, lékaři, právníci a další)
- ze závislé činnosti (ze zaměstnání)
- z kapitálového majetku
- příjmy z pronájmu a pachtu

Osvobozenými příjmy jsou platby ze zdravotního pojištění, úrazového pojištění, z pojištění pro případ invalidity, penzijního připojištění, sociální příspěvky, platby do zákonného penzijního programu, stipendia.

U **příjmů ze závislé činnosti** si může poplatník odečíst náklady na zajištění a udržení příjmů, a to buď ve skutečné výši nebo jako paušální výdaj. Pokud zaměstnanec dojíždí do svého zaměstnání má možnost uplatnit si náhradu nákladů do výše 4.500 EUR. Zaměstnanec si může odečíst náklady spojené s pracovním oblečením a náradím.

Od základu daně si může poplatník daně z příjmů fyzických osob odečíst **nezdanitelnou část**, a to v závislosti na tom, zda je svobodný nebo se jedná o manželský pár. U svobodného poplatníka je nezdanitelná část ve výši 8.004 EUR, u manželů 16.008 EUR. Od základu daně je možné dále odečíst 2.184 EUR za každé vyživované dítě, 1.320 EUR za péči o dítě, výchovu a vzdělání. Mezi další odpočty patří různé typy pojištění [7], [22].

Manželé se mohou rozhodnout, zda využijí **společného zdanění manželů** nebo zdaní své příjmy každý samostatně. Pro výpočet daně se při společném zdanění vychází z dvojnásobného příjmu [7], [22].

Sazba daně je stanovena progresivně. Výše daně je stanovena podle výše příjmů v pěti pásmech, jak je uvedeno v tabulce č. 1. Daň se vypočte podle vzorců uvedených v zákoně, které jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 1: Progresivní sazba daně v Německu

Roční zdanitelný příjem v EUR	Mezní sazba %
do 8 004	0
8 005 – 13 469	14,00 – 23,97
13 470 – 52 881	23,97 - 42
52 882 – 250 730	42
Nad 250 730	45

Zdroj: [7]

Tabulka č. 2: Vzorec výpočtu daně z příjmů FO

Roční zdanitelný příjem v EUR	vzorec
do 8 004	0
8 005 – 13 469	$(912,17 \cdot y + 1400) \cdot y$
13 470 – 52 881	$(228 \cdot z + 2.397) \cdot z + 1038$
52 882 – 250 730	$0,42 \cdot x - 8.172$
Nad 250 730	$0,45 \cdot x - 15.694$

Zdroj: vlastní zpracování: § 52 německého zákona o dani z příjmů fyzických osob

Postup výpočtu je podrobně popsán v kapitole 5.3 na straně 54 na praktickém příkladu.

Zdaňovacím obdobím fyzické osoby je kalendářní rok. Poplatník s příjmy z podnikání si může zvolit hospodářský rok. Daňové přiznání podává poplatník do 31. 5. následujícího roku. Poplatníci platí čtvrtletní zálohy k 10. březnu, 10. červnu, 10. září a 10. prosince. Ze závislé činnosti se odvádí zálohy měsíčně [7], [22].

Církevní daň (Kirchensteuer)

Daň odvádí osoby, které jsou v Německu registrované k církvi (obvykle katolické či protestanské). Odvod je ve výši 8 – 9 % daně z příjmů fyzické osoby [7].

3.1.2 Daň z příjmů právnické osoby

Příjem společností podléhá dani ze zisku korporací, ke které se připočítává solidární příplatek ve výši 5,5 %. Na společnosti se dále vztahuje lokální obchodní daň.

Daň ze zisku korporací (Körperschaftsteuer)

Poplatníky daně jsou právnické osoby (např. akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti).

Předmětem daně jsou veškeré příjmy společností, pokud tyto příjmy nejsou od daně osvobozeny.

Základem daně je celkový roční zisk, který se stanovuje na základě metody porovnávání čistého obchodního jmění. Tato metoda porovnává čisté obchodní jmění na konci předcházejícího období a čisté obchodní jmění na konci příslušného roku. V čistém obchodním jmění jsou obsaženy veškeré příjmy společnosti, které pocházejí z aktuálních obchodních či investičních aktivit společnosti. Tyto příjmy jsou sníženy o daňově uznatelné náklady. Ty jsou široce definovány jako náklady vyvolané podnikatelskou činností. Finanční výkazy se sestavují na základě účetních principů zakotvených v obchodním právu.

Základ daně je možné snížit o daňovou ztrátu, maximálně však do výše 1.000.000 EUR. Ztrátu do výše 511.600 EUR je možné převést do předchozího zdaňovacího období. Zbývající ztrátu je možné převést do dalších let, a to po neomezeně dlouhou dobu [7], [22], [33].

Sazba daně z příjmů právnických osob je ve výši 15%. Tato sazba se zvyšuje o solidární příplatek ve výši 5,5%.

Německo uplatňuje systém **dvojitěho zdanění zisků** společností. Rozdělený zisk ve formě dividend se znovu zdaňuje.

Daňové přiznání se podává do 31. 5. následujícího roku. Poplatník zastoupený daňovým poradcem může mít lhůtu prodlouženou do 30. 9. Finanční úřad vydává platební výměr na celkovou daňovou povinnost a rovněž platební výměr na zálohy. Ty jsou splatné k 10. 3., 10. 6., 1. 9., 10. 12.

Daň je možné doměřit do 4 let od konce roku ve kterém bylo přiznání podáno. Pokud byl spáchán daňový podvod z nedbalosti období se prodlužuje na 5 let a v případě úmyslného daňového podvodu dokonce na 10 let [7], [22], [33].

Obchodní lokální daň (Gewerbsteuer)

Této dani podléhá veškerý příjem z obchodní činnosti na území Německa. Daň se vypočítá ze základu daně z příjmů. Základní sazba je ve výši 5%, druhou složkou daně je obecní přírůžka v rozmezí 200 až 460% [29], [22], [33].

3.2 Majetkové daně

3.2.1 Daň z nemovitostí (Grundsteuer)

Předmětem daně je majetek sloužící osobnímu prospěchu nebo k podnikatelské činnosti. **Základem daně** je standardní hodnota nemovitosti (Einheitswert). **Sazba daně** je ve výši 0,35% standardní hodnoty nemovitostí, která se následně vynásobí multiplifikátorem podle místně příslušných municipalit. Multiplifikátor se pohybuje od 280 – 810%. Tento multiplifikátor byl zaveden, protože registr standardních hodnot nemovitostí byl naposledy aktualizován v roce 1964 a na území bývalé NDR dokonce v roce 1935, a tak má špatnou vypovídací schopnost. Výsledná **sazba daně** se pohybuje v rozmezí 0,98% až 2,84% (průměrná sazba je 1,9%) [5], [7], [2].

3.2.2 Daň dědická (Eibschafsteuer)

Předmětem daně je bezplatné nabytí majetku děděním. **Základem daně** je tržní hodnota majetku získaného děděním. Hodnota dědictví se snižuje o dluhy, náklady spojené s pohřbem. **Sazba daně** je progresivní a pohybuje se v rozmezí 7 – 50%. Výše sazby je závislá na příbuzenském vztahu mezi dědicem a zůstavitelem [7].

Tabulka č. 3: Kategorie pro dědickou daň

Kategorie dědiců	Sazba
I. Manželé, děti, vnuci, pravnoučata, v případě dědění rodiče a prarodiče	7 – 30%
II. sourozenci, synovci, neteře, nevlastní rodiče, zeťové, snachy, tcháni, tchýně, rozvedení manželé	15 – 43%
III. ostatní osoby včetně právnických osob	30 – 50%

Zdroj: vlastní zpracování: dle [7]

U majetku do výše 75.000 EUR se uplatňují nižší sazby pro každou kategorii. Pro majetek nad 26.000.000 EUR se naopak uplatňují sazby vyšší.

U obchodního majetku je osvobozeno od daně prvních 225.000 EUR, z částky přesahující tuto výši podléhá dani 65%. Od základu darovací daně se odečítá **nezdanitelná část**, která je rovněž odstupňována podle příbuzenského vztahu k dědici [5], [7].

Tabulka č. 4: Nezdanitelná část základu dědické daně

Dědic	Nezdanitelná část základu daně v EUR
Manželé a partneři	500.000
Děti a nevlastní děti	400.000
Vnuci	200.000
Ostatní příjemci v kategorii I.	100.000
příjemci v kategorii II.	20.000
Příjemci v kategorii III	20.000

Zdroj: vlastní zpracování: dle [7]

3.2.3 Daň darovací (Schenkumgsteuer)

Předmětem daně je bezúplatné nabytí majetku darováním. **Základem daně** je tržní hodnota majetku získaného darováním. **Sazby daně** i rozdělení do jednotlivých kategorií je shodné jako u daně dědické, tedy 7 – 50%. Od daně jsou **osvobozeny** charitativní dary a dary náboženským organizacím. **Nezdanitelná část** základu darovací daně je odstupňovaná podle příbuzenského vztahu k dárci shodně jako u daně dědické [5], [7].

3.2.4 Daň z převodu nemovitostí (Grunderwerbsteuer)

Předmětem daně je úplatný převod majetku. **Základem daně** je kupní cena majetku, popřípadě hodnota nemovitosti. Této dani podléhá také obchodování se společnostmi, u kterých hlavní činnost souvisí s vlastnictvím nemovitostí. Nemovitosti s hodnotou nižší než 2.500 EUR nejsou předmětem daně. **Sazba daně** je 3,5% s výjimkou měst Berlína a Hamburku, které mají individuální sazbu 4% [5], [7], [29].

3.2.5 Daň z motorových vozidel (Kraftfahrzeugsteuer)

U osobních automobilů má na **základ daně** vliv objem motoru a první registrace vozidla, podle které jsou stanoveny emisní limity. Základem daně u motocyklů je objem motoru, u vozidel nákladních a přípojných vozidel maximální povolená hmotnost (u nákladních vozidel nad 3,5 t se také zohledňují emise) [5], [34].

3.3 Daně ze spotřeby

3.3.1 Daň z přidané hodnoty (Umsatzsteuergesetz)

Mechanismus výběru této daně je obdobný, jako v ČR. DPH je harmonizováno Evropskou unií a je sestaveno v jednotlivých členských státech v souladu se směrnicí Rady 2006/112/ES.

Daň z přidané hodnoty upravuje zákon o dani z přidané hodnoty (Umsatzsteuergesetz).

Předmětem daně je dodání zboží, poskytnutí služby na území Německa, dovoz zboží do Německa nebo do oblastí Jungholz a Mittelberg, pořízení zboží podnikatelem z členského státu Evropské unie v rámci podnikání a pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu. V zákoně jsou uvedeny výjimky, které nepodléhají DPH (například dodávky zlata pro centrální banku, obraty z poštovních služeb Deutsche Post AG). **Sazby daně** jsou stejně, jako v ČR ve dvou sazbách. Standardní sazba je ve výši 19 % a snížená sazba ve výši 7 %. Snížené sazbě podléhají například potraviny, nápoje, noviny, farmaceutické výrobky, vstupné na kulturní představení. **Povinnost registrace** vzniká plátcům daně v okamžiku, kdy obrat v předchozím roce převýšil 17.500 EUR nebo očekávaný obrat v roce současném převyšuje 50.000 EUR. **Přiznání k dani z přidané hodnoty** se v Německu podává elektronicky, a to za celý kalendářní rok. Daňové přiznání je souhrnem tzv. předběžných daňových přiznání, která se podávají v průběhu roku měsíčně nebo čtvrtletně [7], [29].

3.3.2 Spotřební daně (Verbrauchssteuer)

Německu jsou vybírány spotřební daně z piva, šumivého vína, lihovin, z minerálních olejů, z elektrické energie, z tabáku, z kávy. Jsou vybírány také daně, které jsou specifické pouze pro Německo.

Spotřební daň za litr benzínů činí 1,54 EUR/litr benzínu, 1,44 EUR/litr nafty, spotřební daň na hektolitr piva 9,4 EUR. U cigaret činí spotřební daň 61,45 % konečné ceny cigaret.

Spotřební daně jsou ve všech státech EU vybírány na stejném principu [3], [14].

3.4 Sociální a zdravotní pojištění

V Německu jsou odvody na sociální a zdravotní pojištění jedny z největších v EU.

Zaměstnanci odvádí ze svého hrubého příjmu:

- 9,95% na důchodové pojištění
- 8,20% na zdravotní pojištění
- 3,30% na pojištění v nezaměstnanosti
- 1,70% na nemocenské pojištění

Zaměstnavatelé odvádí za své zaměstnance

- 9,95% na důchodové pojištění
- 8,20% na zdravotní pojištění
- 3,30% na pojištění v nezaměstnanosti
- 1,70% na nemocenské pojištění

U odvodů jsou nastaveny maximální částky, nad které se pojistné již neodvádí. Pro odvod důchodového pojištění je tato částka ve výši 5.500 EUR (4.800 EUR v pěti federálních státech), pro zdravotní pojištění 3.712,50 EUR, pro pojištění v nezaměstnanosti 5.500 EUR (v pěti federálních státech 5.500 EUR a pro pojištění pro případ invalidity 3.712,5 EUR [7]).

4 Daňová soustava Slovenska

Do konce roku 1992 tvořilo Slovensko a Česká republika jeden stát, který měl jednu daňovou soustavu. Změny, které nastaly po rozpadu státu se dotkly některých zákonů minimálně a jiné naopak zásadně změnily svoji podobu, jako například zákon o dani z příjmů, který dostal v roce 2004 novou podobu [32].

V současné době je Slovenská daňová soustava tvořena těmito daněmi:

Stav je podle platné legislativy Slovenska platný pro rok 2012, v textu jsou označeny změny, které jsou platné po 1. 1. 2013.

- 1) Daň z příjmů
 - Daň fyzické osoby
 - Daň právnické osoby
- 2) Daň z přidané hodnoty
- 3) Spotřební daň
- 4) Místní daně
 - Daň z nemovitosti (ze staveb, z pozemků, z bytů)
 - Daň ze psa
 - Daň za užívání veřejného prostranství
 - Daň za ubytování
 - Daň za prodejní automaty
 - Daň z nevýherních hracích přístrojů
 - Daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města
 - Daň z jaderného zařízení
 - Poplatek za komunální odpad
 - Daň z motorových vozidel

4.1 Důchodové daně na Slovensku

Mezi důchodové daně na Slovensku patří stejně, jako v Čechách daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Obě tyto daně upravuje Zákon č. 595/2003Z.z. o dani z příjmů ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) [9].

4.1.1 Daň fyzické osoby (Daň fyzickej osoby)

Poplatníkem daně z příjmů je fyzická osoba a to buď s neomezenou daňovou povinností nebo s omezenou daňovou povinností (podobně jako v ČR daňový rezident a nerezident).

Předmětem daně jsou:

- § 5 - příjmy ze závislé činnosti (příjmy ze zaměstnání)
- § 6 - příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti a pronájmu (Mezi příjmy z podnikání patří příjmy ze zemědělské činnosti, lesního a vodního hospodářství, příjmy ze živností, příjmy z podnikání dle zvláštních předpisů. Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti jsou například příjmy tlumočnicků, znalců, příjmy z užití či poskytnutí práv.)
- § 7 – příjmy z kapitálového majetku
- § 8 – ostatní příjmy

V zákoně (§ 3 odst. 2) je uvedeno, co **není předmětem daně** (například přijaté náhrady, příjmy z dědictví a darování). Rovněž jsou v zákoně (§ 9) uvedeny příjmy, které jsou od daně osvobozené (např. sociální příjmy, stipendia, přijaté náhrady škody).

Základ daně se zjistí součtem dílčích základů daně podle § 5 až § 8 zákona. Kromě příjmů ze závislé činnosti je možné základ daně snížit o daňovou ztrátu.

Od základu daně lze odečíst **nezdanitelnou část základu daně**, která se odvíjí od výše příjmu (§ 11 zákona). Pokud výše ročního příjmu nepřesáhne 100-násobek sumy životního minima (životní minimum od 1. 1. 2012 je stanoveno ve výši 189,83 EUR měsíčně), může si poplatník snížit základ daně o 19,2 násobku sumy platného životního minima. U příjmu přesahujícího 100-násobek sumy životního minima se nezdanitelná část vypočte tak, že se od 44,2 násobku životního minima odečte čtvrtina základu daně. Pokud je tato částka nižší než 0, poplatník si žádnou nezdanitelnou část neodečte. Rovněž lze odečíst nezdanitelnou část základu daně na manželku. Při výpočtu této částky se postupuje podle §11 odst. 3 zákona [26].

Sazba daně je ve stejné výši, jak pro daň z příjmů fyzických osob, tak pro daň z příjmů právnických osob a to ve výši 19% ze základu daně. *(Změna od 1. 1. 2013: a) sazba daně z příjmů fyzických osob je 19% z části, která nepřesáhne 176,8-násobek sumy platného životního minima, nad tuto částku je sazba daně 25%, b) sazba daně právnických osob je 23%).*

Od daně lze odečíst podle podmínek uvedených v § 33 **daňový bonus** ve výši 19,32 EUR měsíčně na každé vyživované dítě, které žije s poplatníkem.

Poplatník může správce daně požádat, aby z jeho zaplacené daně, byly až 2% poukázány právnické osobě, kterou určí (tato osoba je zákonem vymezena, jde např. o nadace, Slovenský červený kříž).

Daňové přiznání nemusí podávat poplatník, který má pouze příjmy podle § 5 (ze zaměstnání) a poplatník s příjmy, které byly zdaněny zvláštní sazbou daně (§ 43), ostatní poplatníci podávají daňové přiznání do 31. 3. následujícího roku, pokud se se správcem daně nedohodnou jinak. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok [7], [9].

4.1.2 Daň právnické osoby (Daň právnickej osoby)

Poplatníkem daně je právnická osoba, která má sídlo na území Slovenska nebo skutečné místo vedení.

Předmětem daně jsou příjmy právnických osob. Jde především o příjmy z poskytování služeb, prodeje výrobků nebo majetku právnické osoby. **Příjmy od daně osvobozenými** jsou příjmy zájmových sdružení právnických osob, profesních komor, občanských sdružení, politických stran, obcí, vysokých škol, jedná-li se o příjmy z činností, pro které byly tyto subjekty založeny. K dalším osvobozeným příjmům patří úroky ze státních dluhopisů, úroky z poskytnutých půjček a finanční prostředky plynoucí z grantů.

Základem daně je hospodářský výsledek (popř. rozdíl mezi příjmy a výdaji), který se upraví o odpočitatelné a připočitatelné položky uvedené v § 17 až v § 29. Takto

upravený základ daně se může snížit o daňovou ztrátu, která se může uplatnit v sedmi zdaňovacích obdobích. **Sazba daně** je ve výši 19%. (*Změna zákona od 1. 1. 2013: sazba daně právnických osob je ve výši 23%*).

Na Slovensku je uplatňován jednoduchý systém korporativního zdaňování, což znamená, že zisk společností, který je rozdělen se již u akcionářů nedaní.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok nebo hospodářský rok. Poplatník má povinnost podat daňové přiznání do konce třetího měsíce po skončení zdaňovacího období. Tuto lhůtu je možné prodloužit o tři měsíce. Zálohy na daň je povinen platit poplatník čtvrtletně nebo měsíčně v závislosti na výši poslední daňové povinnosti [7], [9].

4.2 Majetkové daně

Na Slovensku je celá řada daní upravena jedním zákonem. Jde o zákon č. 582/2004 Z.z. o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady. (Tímto zákonem je upravena daň z nemovitostí, daň ze psa, daň za užívání veřejného prostranství, daň z ubytování, daň za prodejní automaty, daň za nevýherní hrací přístroje, daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města, místní poplatek za komunální odpady, a drobné stavební odpady, daň z motorových vozidel) [9].

Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí se od roku 2004 na Slovensku nevybírá.

4.2.1 Daň z nemovitostí (daň z nehnuteľnosti)

Daň z nemovitosti zahrnuje tři daně:

- daň z pozemků
- daň ze staveb
- daň z bytů a z nebytových prostor v bytovém domě

Poplatníkem daně z nemovitosti je majitel nemovitosti nebo nájemce, a to pokud je nájem sjednán na více jak 5 let. Sazbu daně nemovitostí uvedených v zákoně může obecně závazným nařízením upravit správce daně. **Daňové přiznání** k dani z nemovitosti se podává do 31. ledna zdaňovacího období. Nenastala-li změna oproti předchozímu zdaňovacímu období, daňové přiznání se podávat nemusí [9].

Daň z pozemků

Základ daně se stanoví v závislosti na druhu pozemků. U orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů se výměra v m² vynásobí hodnotou půdy za m² uvedenou v příloze č.1 zákona. U lesních pozemků a rybníků se cena stanoví jako součin výměry pozemku bez porostu a ceny podle platných předpisů o stanovení všeobecné hodnoty majetku. Základ daně u zahrad, zastavěných ploch a nádvoří, stavebních pozemků a ostatních ploch je součinem výměry v m² a ceny uvedené v příloze č. 2 zákona. **Sazba daně** je stanovena jako 0,25 % hodnoty půdy [9].

Daň ze staveb

Předmětem daně jsou stavby na území Slovenska uvedené v § 10 odst. 1 a 2 zákona. Předmětem daně nejsou byty, které podléhají dani z bytů a nebytových prostor. Dále předmětem daně nejsou stavby přehrad, vodovodů, kanalizací, zařízení na ochranu před povodněmi a rozvody tepelné energie. Základem daně je výměra za m² plochy. **Sazba daně** ze staveb je 0,033 EUR za m² zastavěné plochy [9].

Daň z bytů a z nebytových prostor v bytovém domě

Slovensko má na rozdíl od ČR a Německa samostatně upravenou daň z bytů a z nebytových prostor. Poplatníkovi to přináší snazší pochopení zákona a lepší orientaci v něm. **Předmětem daně** jsou byty a nebytové prostory, které jsou umístěné v bytovém domě s alespoň jedním bytem nebo nebytovým prostorem. **Základem daně** je výměra podlahové plochy v m². **Sazba daně** činí 0,033 EUR za každý m² podlahové plochy bytu a nebytového prostoru [7], [9], [2], [5].

4.2.2 Daň z motorových vozidel

Daň z motorových vozidel je daní lokální, která nahradila celostátní cestovní daň.

Předmětem daně jsou motorová vozidla a přípojná vozidla evidovaná ve Slovenské republice používaná k podnikání. **Předmětem daně nejsou** vozidla používaná na zkušební jízdy, které mají speciální evidenční číslo nebo je speciální označení uvedené v dokladu vozidla. Vozidla osvobozená od daně jsou uvedena v § 86 zákona (např. vozidla záchranné služby, hasičů, vozidlo používané výhradně v zemědělské a lesní výrobě). Osvobozena jsou nejen vozidla vyjmenovaná v zákoně, ale o osvobození rozhodují i vyšší územní celky. Rovněž sazba daně je v kompetenci vyššího územního celku. V zákoně je stanovena maximální sazba.

Poplatník podává **daňové přiznání** do 31. ledna po uplynutí zdaňovacího období. Zálohy na daň platí poplatník čtvrtletně, jestliže jeho daňová povinnost přesáhne 660 EUR a měsíčně, pokud daňová povinnost přesáhne 8.292 EUR [5], [9].

4.3 Daně ze spotřeby

Mezi nepřímé daně postihující spotřebu patří na Slovensku:

- daň z přidané hodnoty
- spotřební daně

4.3.1 Daň z přidané hodnoty (daň z přidané hodnoty)

Daň z přidané hodnoty upravuje na Slovensku zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z přidané hodnoty (dále jen zákon). Zákon nabyt účinnosti dnem nabytí smlouvy o přístupu Slovenské republiky do Evropské unie. Je sestaven v souladu se směrnicí Rady 2006/112/ES. Protože je daň z přidané hodnoty nejvíce harmonizovanou daní v Evropské unii je způsob a výběr daní ve všech členských státech obdobný. Mezi jednotlivými členskými státy jsou rozdíly v sazbách. Evropská unie stanovuje minimální základní sazbu DPH, která nesmí být nižší než 15% [3].

Sazba daně je na Slovensku upravena v § 27 zákona o dani z přidané hodnoty. Základní sazba je v zákoně stanovena v § 27 ve výši 19%, avšak s výjimkou upravenou

v § 85j odst. 1, který říká, že v období od 1. 1. 2011 do konce kalendářního roku, ve kterém Evropská komise (Eurostat) uveřejní údaje o tom, že aktuální schodek veřejné správy Slovenska je menší než 3%, je základní sazba daně 20%. Snížená sazba daně je stanovena ve výši 10%.

Povinná registrace vzniká na Slovensku plátcí, jehož obrat přesáhl za dvanáct po sobě následujících kalendářních měsíců obrat ve výši 49.790 EUR (upraveno v § 4 zákona).

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, pokud však plátcé nepřesáhne roční obrat 331.939,29 EUR, je pro něj zdanitelným obdobím kalendářní čtvrtletí. Tento plátcé si však může zvolit za zdaňovací období kalendářní měsíc, a to za podmínky, že o tom bude informovat finanční úřad. Zdaňovací období upravuje § 77 zákona.

Povinnost podat daňové přiznání je vždy do 25 dnů po skončení kalendářního čtvrtletí (upravuje § 78 zákona) [9].

4.3.2 Spotřební daně

Spotřební daně jsou vybírány obdobným způsobem jako v České republice. Každá komodita je na Slovensku upravena vlastním zákonem. Spotřební daně na Slovensku jsou upraveny následujícími způsobem:

- Spotřební daň z alkoholických nápojů – zákon č. 530/2011 Z.z. o spotřebnej dani z alkoholických nápojov
 - Spotřební daň z vína – zákon č. 104/2004 Z.z. o spotřebnej dani z vína
 - Spotřební daň z piva – zákon č. 107/2004 Z.z. o spotřebnej dani z piva
 - Spotřební daň z tabákových výrobků – zákon č. 106/2004 Z.z. o spotřebnej dani z tabákových výrobkov
 - Spotřební daň z líhu - zákon č. 467/2002 Z.z. o spotřebnej dani z liehu
 - Spotřební daň z minerálního oleje – zákon 98/2004 Z.z. o spotřebnej dani z minerálního oleja
 - Spotřební daň z elektriny, uhlia a zemného plynu – zákona č. 69/2007 Z.z. o spotřebnej dani z minerálního oleja v znení neskorších predpisov
- [9]

4. 4 Sociální a zdravotní pojištění

Zaměstnanci odvádějí pojistné z hrubé mzdy ve výši:

- sociální pojištění ve výši 9,4% (odvody na nemocenské pojištění, důchodové pojištění, invalidní pojištění, pojištění v nezaměstnanosti)
- Zdravotní pojištění ve výši 4%

Zaměstnavatel odvádí za své zaměstnance z hrubé mzdy:

- Sociální pojištění ve výši 25,2%
- Zdravotní pojištění ve výši 10%

Osoby samostatně výdělečně činné

- Nemocenské pojištění 4,4% z vyměřovacího základu
- Důchodové pojištění 18% z vyměřovacího základu nebo 14% z vyměřovacího základu, pokud si tato osoba spoří na důchod
- Invalidní pojištění 6% z vyměřovacího základu
- Příspěvek do rezervního fondu solidarity 4,75% vyměřovacího základu

[26]

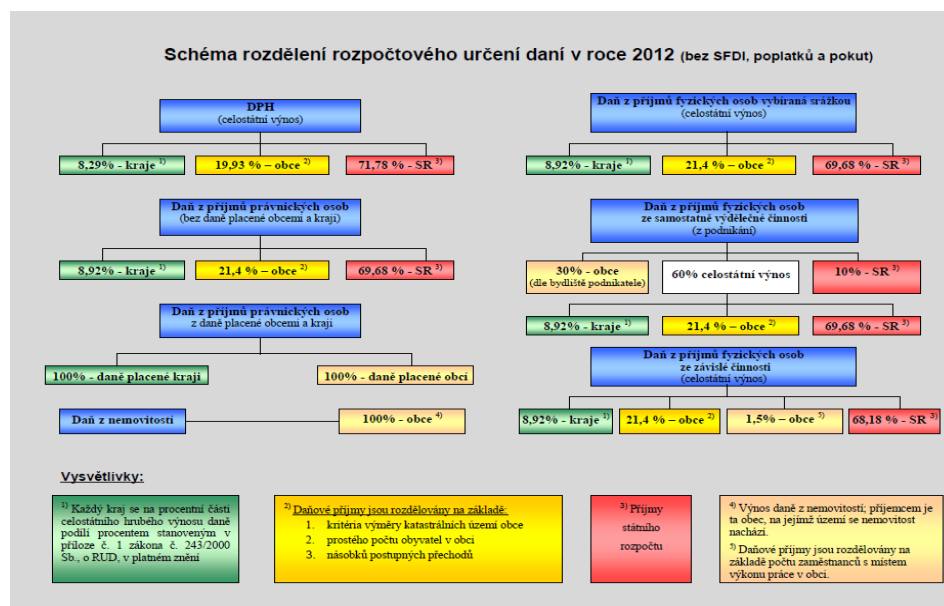
5 Porovnání výběru daní v ČR, Německu a na Slovensku

Daně v jednotlivých státech jsou konstruovány odlišným způsobem, což je dáno především historií a tradicemi země. Rovněž příjmy z daní přerozdělují jednotlivé státy do jednotlivých rozpočtů rozdílně.

5.1.1 Rozpočtové určení daní v ČR

Rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční je určeno zákonem 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Daně z příjmů fyzických osob a právnických osob a daň z přidané hodnoty jsou přerozdělovány mezi státní rozpočet, kraje a obce. Dle zákona bylo toto rozdělení v roce 2012 následující.

Obrázek č. 1: Rozpočtové určení daní v roce 2012

Zdroj: převzato z [24]

Výnos silniční daně jde do státního fondu dopravní infrastruktury. Do tohoto fondu plyne také 9,1% celostátního hrubého výnosu spotřební daně z minerálních olejů. Příjemcem výnosu daně z nemovitostí je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází [zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům].

5.1.2 Rozpočtové určení daní v Německu

V Německu je odlišný způsob výběru daní než v České republice. Daně se zde dělí na tři úrovně a to:

- Spolkové daně
- Zemské daně
- Obecní daně a přírážky

Kromě těchto národních úrovní jsou také odváděny daně do EU. Rozpočtové určení daní v letech 2005 – 2011 je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka č.5: Vývoj daňových příjmů v letech 2005 až 2011 v mld. EUR v Německu

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Spolkové daně	211,8	225,6	251,7	260,7	252,8	254,5	247,9
Zemské daně	158,8	173,4	191,6	200,4	182,3	181,3	223,6
Obecní daně	59,8	67,3	72,6	77,2	68,4	neuvedeno	30,5
EU	21,7	22,1	22,2	23,1	20,5	24,4	24,4

Zdroj: zpracování vlastní: dle [22]

Na celkovém výběru daní se nejvíce podílí daň z příjmů právnických a fyzických osob a to přibližně 40%. Je vybírána spolkovými zeměmi a dále je přerozdělována mezi jednotlivé rozpočty. Druhým výrazným příjmem je daň z přidané hodnoty, která se podílí na celkových příjmech 30%. Spotřební daně jsou vybírány spolkovými zeměmi a v jejich rozpočtu také zůstávají. Výjimkou je pouze daň z piva, jejíž výnos je příjmem spolkového rozpočtu a zemských rozpočtů [22].

5.1.3 Rozpočtové určení daní na Slovensku

Na Slovensku se rozpočtové určení řídí několika zákony. Zákon č. 523/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlech veřejné správy je zaměřen především na státní rozpočet. V tomto zákoně je stanoveno, že příjmy z daní jsou příjmem státního rozpočtu, pokud není podle zvláštního předpisu stanoveno jinak. Tímto zvláštním předpisem je například zákon č. 583/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlech územní samosprávy a další zákony, které upravují rozpočtové určení územních samosprávných celků [31].

Na Slovensku je jedinou sdílenou daní daň z příjmů fyzických osob. Tato daň byla vybrána jako podstatný zdroj příjmů rozpočtů obcí a vyšších územních celků proto, že je tato daň místně určitelná a její výběr je relativně rovnoměrný v průběhu kalendářního roku. Její rozpočtové určení je následující [25]:

- 70,3% výnosu je příjmem rozpočtů obcí
- 23,5% výnosu je příjmem rozpočtů vyšších územních celků
- 6,2% výnosu je příjmem státního rozpočtu

Rozpočtové určení na Slovensku se zásadně liší od českého rozpočtového určení daní, podle něhož jsou sdílenými daněmi daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a DPH.

5.2 Odlišnosti v sazbách a způsobu výpočtu daní

Daně jsou rozhodujícím příjmem státu, a tak daňová problematika je častým tématem politiků. Se změnou politických stran často dochází ke změně způsobu zdanění. Časté změny daní sebou nesou nestabilní prostředí pro podnikatele, kteří se musí s těmito změnami vyrovnávat.

Sazby jsou rozdílné mezi jednotlivými státy, což je dáno také tradicemi a historií zemí. V následující tabulce je možné porovnat odlišnosti v sazbách v ČR, Německu a na Slovensku. Porovnány jsou daně z příjmů fyzických osob, právnických osob a DPH, v různých zdaňovacích obdobích. Můžeme například porovnat výši sazeb vybraných daní v těchto státech a jejich změny v různých zdaňovacích obdobích.

Tabulka č. 6: Porovnání daňových sazeb

	Daň z příjmů FO			Daň z příjmů PO			DPH		
	2000	2011	2012	2000	2011	2012	2000	2011	2012
EU 27	44,8	37,5	38,1	31,9	23,4	23,5	19,2	20,7	21,0
ČR	32,0	15,0	15,0	31,0	19,0	19,0	22,0	20,0	20,0
Německo	53,8	47,5	47,5	51,6	29,8	29,8	16,0	19,0	19,0
Slovensko	42,0	19,0	19,0	29,0	19,0	19,0	23,0	20,0	20,0

Zdroj: zpracování vlastní, dle [17]

Tyto statistické údaje spíše vypovídají o politice zdaňování jednotlivých států, než aby poskytly informace o skutečném zatížení poplatníků. Srovnáme-li například sazby daně z příjmů fyzických osob v roce 2012, vidíme, že v ČR je zavedena rovná daň ve výši 15%, na Slovensku je tato daň ve výši 19%. V Německu podle této statistiky daň dosahuje 47,5%, což je však hodnota nejvyššího zdaňovacího pásma progresivního zdanění, která je již zvýšená o solidární příplatek. Skutečné daňové zatížení je ovlivněno dalšími faktory, kterými jsou odčitatelné položky, systémy výjimek a rozdílně konstruované daňové základy, ze kterých se daň počítá. Příkladem toho, jak lze ovlivnit výslednou výši daně, je výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti v ČR. Základem této daně je tzv. superhrubá mzda, což je hrubý příjem zvýšený o platbu sociálního a zdravotního pojištění zaměstnavatele.

Další významný faktor, který ovlivňuje skutečné daňové zatížení poplatníka, je platba sociálního a zdravotního pojištění. U daně z příjmů fyzických osob je pak samotná sazba daně jen jednou ze složek skutečného odvodu z příjmů.

Aby bylo možné porovnat skutečnou výši odvodů z mezd, je nutné k dani z příjmů přičíst odvody na sociální a zdravotní pojištění. Podle údajů společnosti OECD uveřejněných v roce 2012 dosahovalo zdanění mezd (daň ze závislé činnosti + pojistné) v ČR 42,5%, v Německu 49,8%, údaje o Slovensku nebyly uvedeny [13].

Daně a odvody z mezd, které jsou z hlediska statistiky, brány jako ukazatel „Daně z mezd“ tvoří největší podíl na celkových příjmech státních rozpočtů. Společnost EUROSTAT porovnávala podíl daní z mezd na celkových příjmech jednotlivých států. V následující tabulce jsou údaje z let 1995, 2000, 2005 a 2010 (příspěvky na sociální pojištění tvoří přibližně 65% tohoto ukazatele).

Tabulka č. 7: Podíl daní z mezd na celkových daňových příjmech (v %)

Země	období			
	1995	2000	2005	2010
Česká republika	49,6%	52,7%	51,3%	52,3%
Německo	60,4%	58,2%	58,0%	56,2%
Slovensko	38,2%	44,1%	39,1%	43,4%

Zdroj: zpracování vlastní, dle [16]

Protože procentuální sazby daně nevypovídají o skutečném zdanění příjmů v jednotlivých státech, vychází se při srovnání výše daňové povinnosti z efektivního zdanění, které vypovídá o tom, kolik občané skutečně zaplatí na dani ze svého příjmu. Při mezinárodním srovnání daňového zatížení se vychází z daňové kvóty.

Daňová kvóta je makroekonomický ukazatel, který představuje podíl daní na hrubém domácím produktu. Rozlišuje se daňová kvóta jednoduchá a daňová kvóta složená, přičemž daňová kvóta jednoduchá zahrnuje takové příjmy, které se označují jako daně. **Složená daňová kvóta** zohledňuje i příjmy z povinného sociálního pojištění. Mezi instituce, které se zabývají analýzou daňové kvóty patří Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) nebo Eurostat [28].

V České republice se složená daňová kvóta pohybuje dlouhodobě kolem 35%. Ani budoucí vývoj i přes úsporná opatření ministerstva financí nepředpokládá výraznější změnu, což je patrné z následujících údajů ministerstva financí uvedených v tabulce.

Tabulka č. 8: Složená daňová kvóta ČR (v %)

Rok	Složená daňová kvóta ČR v %
2010	34,1
2011	34,6
2012	34,7
2013	34,4
2014	34,5

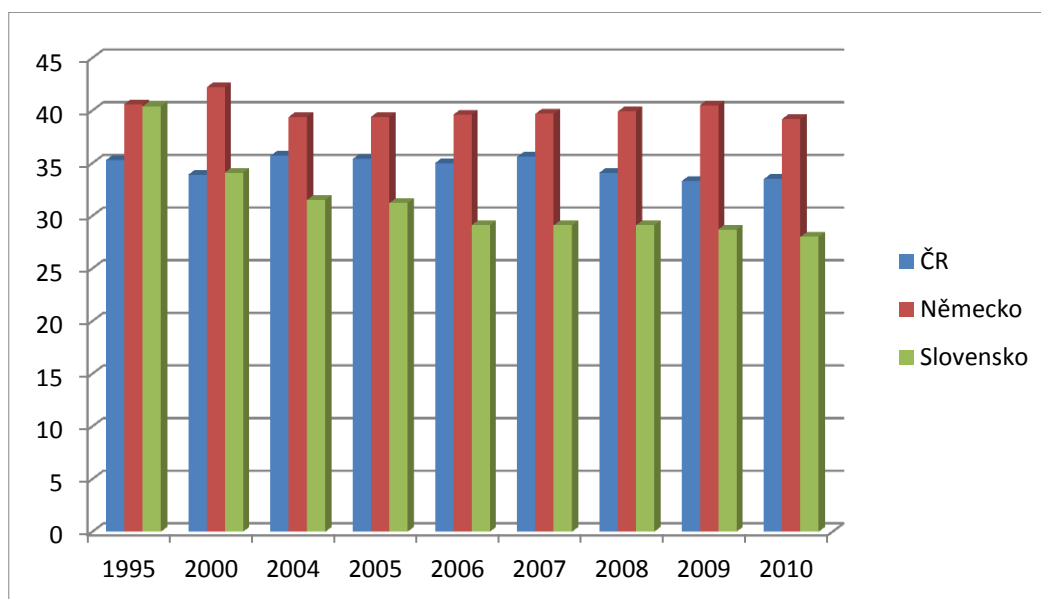
Zdroj: zpracování vlastní, dle [20]

Tabulka č. 9: Složená daňová kvóta v roce 2011 podle OECD

Země	Výše daňové kvóty v %
Česká republika	35,3
Německo	37,1
Slovensko	28,8

Zdroj: zpracování vlastní, dle [18]

Graf č.1: Daňová kvóta podle údajů Eurostat

Zdroj: vlastní zpracování, dle: Eurostat

5.3 Výpočet důchodových daní

Důchodové daně se vypočítávají v ČR, Německu a na Slovensku odlišným způsobem. Největší rozdíly jsou při výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti.

Pro znázornění je uveden modelový příklad zdanění v roce 2012:

- 30ti letý svobodný muž, bezdětný
- roční příjmy jen ze závislé činnosti ve výši 12.000 EUR.

Pro modelový příklad byl zvolen příjem 12.000 EUR, což je měsíční příjem 1.000 EUR = 25.140,- Kč (po přepočtu kurzem ČNB 25,14 ze dne 31. 12. 2012). Tento příjem se v ČR blíží částce průměrné mzdy, na Slovensku je tento příjem nadprůměrný, naopak v Německu tento příjem hodně nízký.

Daňová povinnost a povinné odvody sociálního a zdravotního pojištění tohoto muže jsou vypočítány dle legislativy ČR, Německa a Slovenska.

(Ve všech třech porovnávaných státech nedošlo od 1. 1. 2013 k takové legislativní změně, která by měla vliv na tento výpočet).

1) Příklad výpočtu daně z příjmů fyzických osob a povinných odvodů v ČR

V ČR se vypočítává daň z tzv. superhrubé mzdy, která se získá tak, že hrubý příjem je zvýšen o sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, které činí 34% hrubé mzdy.

Výpočet: Hrubý měsíční příjem 1.000 EUR

25.140,- Kč (kurz ČNB 25,14 ze dne 31. 12. 2012)

Superhrubá mzda 25.140,- Kč x 1,34 = 33.687,60 Kč

Výpočet čistého měsíčního a ročního příjmu v Kč a čistého ročního příjmu přepočteného na EUR je uveden v následujících tabulkách č. 10, 11 a 12.

Tabulka č. 10: Čistý měsíční příjem v ČR (v Kč)

Měsíční hrubá mzda v roce 2012	25.140,-Kč			
Výpočet odvodů na sociální a zdravotní pojištění				
	zaměstnanec		zaměstnavatel	
Zdravotní pojištění	4,5%	1.132,-	9,0%	2.263,-
Sociální pojištění	6,5%	1.635,-	25,0%	6.285,-
Celkem zdrav.+ soc.poj.		2.765,-		
Výpočet daně z příjmů				
Hrubá mzda		25.140,-		
Superhrubá mzda (1,34%)		33.687,6		
Zákl. daně zaokrouhlený (na 100 Kč dolů)		33.700,-		
Daň z příjmu (15%)		5.055,-		
Sleva na poplatníka		-2.070,-		
Záloha na daň		2.985,-		
Výpočet čisté mzdy				
Hrubá mzda				
- Sociální a zdravotní pojištění				
- záloha na daň				
Čistá měsíční mzda		19.388,-		
Mzdové náklady zaměstnavatele				
				33.688,-

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 11: Roční zúčtování příjmů v ČR (v Kč)

Roční hrubá mzda v roce 2012		301.680,- Kč		
Odvod sociálního a zdravotního pojištění za rok 2012				
	zaměstnanec		zaměstnavatel	
Zdravotní pojištění	4,5%	13.584,-	9,0%	27.156,-
Sociální pojištění	6,5%	19.620,-	25,0%	75.420,-
Celkem zdrav.+ soc.poj.		33.204,-		
Výpočet daně z příjmů				
Hrubá mzda		301.680,-		
Základ daně (zaokr.na sto Kč dolů)		404.200,-		
Roční daňová povinnost		60.630,-		
Sleva na poplatníka		-24.840,-		
Daňová povinnost po slevě		35.790,-		
Zaplacené zálohy		-35.820,-		
Přeplatek na dani		30,-		
Výpočet roční čisté mzdy				
Hrubá mzda				
- Sociální a zdravotní pojištění				
- Daň po slevě				
Čistá roční mzda		232.686,-		
Mzdové náklady zaměstnavatele		404.256,-		

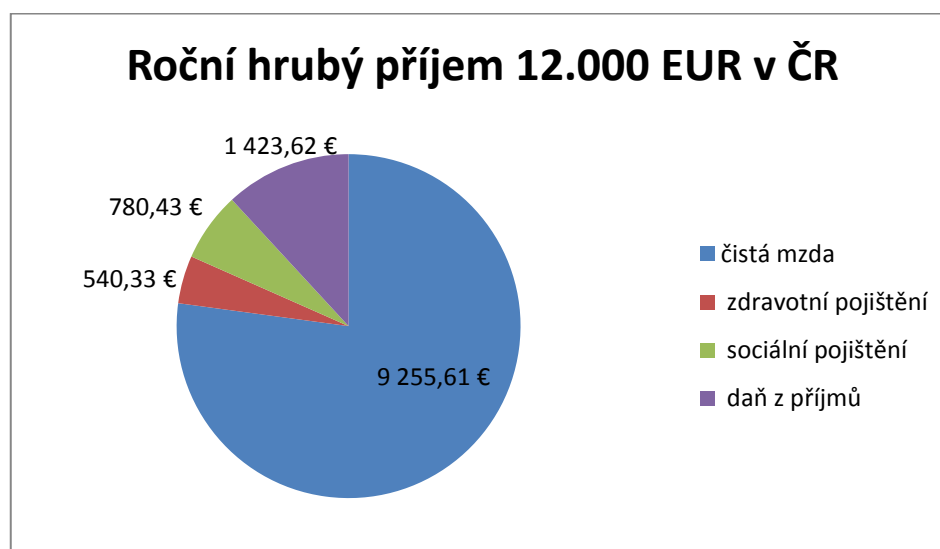
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 12: Čistý roční příjem v ČR (v EUR)

Roční hrubá mzda v roce 2012		12.000,- EUR	
Odvody sociálního a zdravotního pojištění			
	zaměstnanec		zaměstnavatel
Zdravotní pojištění	4,5%	540,33	9,0% 1.080,19
Sociální pojištění	6,5%	780,43	25,0% 3.000,00
Celkem zdrav.+ soc.poj.		1.320,76	3.960,86
Daň z příjmů			
Hrubá mzdy		12.000,00	
Základ daně		16.077,96	
Roční daňová povinnost		2.411,69	
Sleva na poplatníka		-988,07	
Daň po slevě		1423,62	
Výpočet roční čisté mzdy			
Hrubá mzda			
- Sociální a zdravotní pojištění			
- Daň po slevě			
Čistá roční mzda v EUR		9.255,61	
Mzdové náklady zaměstnavatele		16.080,19	

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 2: Složení roční hrubé mzdy v ČR (rok 2012)

Zdroj: vlastní zpracování

2)Příklad výpočtu daně z příjmů fyzických osob a povinných odvodů v Německu:

Hrubý roční příjem 12.000 EUR

Pro příjem do 8.004 EUR je nulová sazba, příjem nad tuto částku v rozmezí 8.005 – 13.469 EUR bude daněn sazbou ve druhém daňovém pásmu ve kterém se pohybuje sazba v rozmezí 14 – 23,97%. Pro příjem 8.005 - 9.004 EUR je sazba 14%, pro každé zvýšení daňového základu o 1.000 EUR se zvyšuje sazba daně o 1,88% až do 13.469 EUR. Zákonem jsou stanoveny pro každé daňové pásmo vzorce pro výpočet. Pro druhé daňové pásmo platí

vzorec:

$$(912,17 \cdot y + 1400) \cdot y$$

Neznámá „y“ se vypočte jako jedna desetitisícina rozdílu hrubého příjmu a maximální částky předchozího daňového pásma $y = (12.000 - 8.004) : 10.000 = 0,3996$
po doplnění do vzorce, získáme výši daně:

$$(912,17 \cdot 0,3996 + 1400) \cdot 0,3996 = 705 \text{ EUR}$$

Nezdanitelná část 8004 EUR je již zakomponována ve vzorci, a tak se již neodečítá.

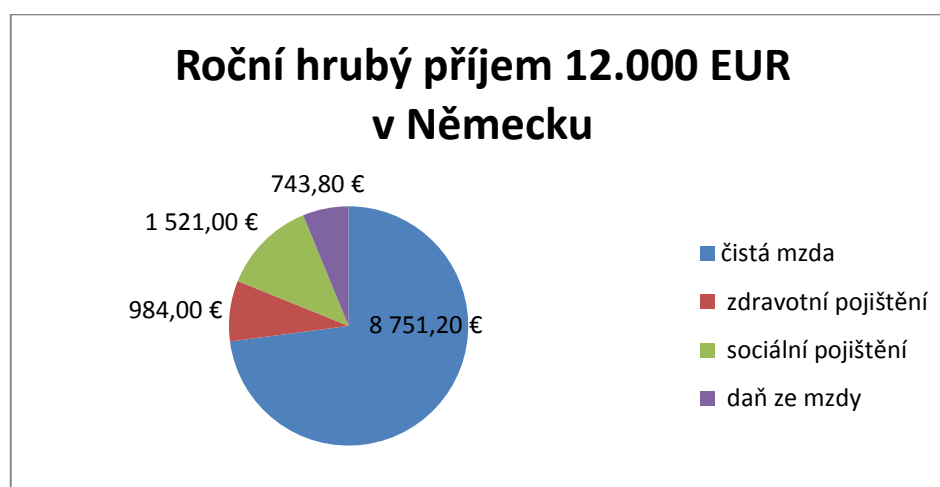
Výpočet ročního příjmu v EUR je uveden v následující tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Zdanění ročního příjmu v Německu

Roční hrubá mzda v roce 2012		12.000 EUR		
Odvody sociálního a zdravotního pojištění				
	zaměstnanec		zaměstnavatel	
Zdravotní pojištění	8,20 %	984,00 EUR	7,30 %	876,00 EUR
Penzijní připojištění	9,95 %	1.194,00 EUR	9,95%	1.194,00 EUR
Pojištění v nezaměstnanosti	1,50 %	180,00 EUR	1,50 %	180,00 EUR
Pojištění pro případ invalidity a stáří 0,975%+ 0,25% (u bezdětných zaměstnanců)	1,225 %	147,00 EUR	0,975 %	117,00 EUR
Celkem zdrav.+ soc. poj.		2.505,00 EUR		2.367,00 EUR
Výpočet daně z příjmů				
Základ daně	12.000,00 EUR			
Daň z příjmu (výpočet je výše uveden)	705,00 EUR			
Solidární přírůžka 5,5%	38,80 EUR			
Výpočet čisté mzdy				
Hrubá mzda	12.000,00 EUR			
Zdravotní + sociální pojištění	2.505,00 EUR			
Daň	743,80 EUR			
Čistá roční mzda	8.751,20 EUR			
Mzdové náklady zaměstnavatele			14.236,00 EUR	

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 3: Složení roční hrubé mzdy v Německu (rok 2012)

Zdroj: vlastní zpracování

3) Příklad výpočtu daně z příjmů fyzických osob a povinných odvodů na Slovensku

Hrubý roční příjem 12.000 EUR

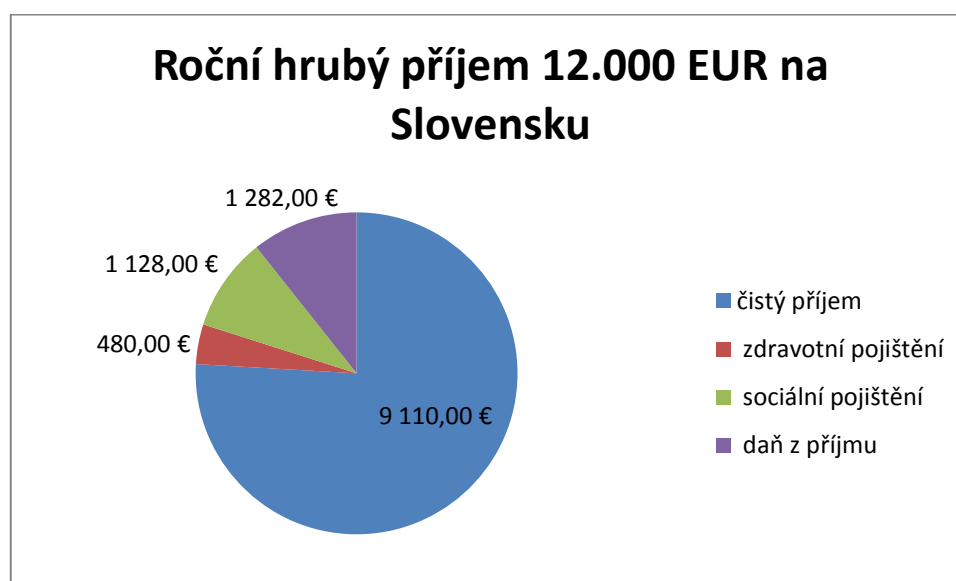
Výpočet ročního příjmu v EUR na Slovensku je uveden v následující tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Zdanění příjmu na Slovensku (v EUR)

Roční hrubá mzda 2012		12.000 EUR		
Odvody sociálního a zdravotního pojištění				
	zaměstnanec		zaměstnavatel	
Zdravotní pojištění	4,0%	480,00 EUR	10,0%	1.200,00 EUR
Sociální pojištění	9,4%	1.128,00 EUR	25,2%	3.024,00 EUR
Celkem zdrav.+ soc.poj.	13,4%	1.608,00 EUR	35,2%	4.224,00 EUR
Daň z příjmů				
Základ daně	10.392,00 EUR			
Nezdanitelná část zákl. daně	3.644,64 EUR			
Upravený základ daně	6.747,36 EUR			
Daň z příjmu (19%)	1.282,00 EUR			
Čistá roční mzda	9.110,00 EUR			
Mzdové náklady zaměstnavatele			16.224 EUR	

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4: Složení roční hrubé mzdy na Slovensku (rok 2012)

Zdroj: vlastní zpracování

V následující tabulce č. 15 je porováno zdanění ročního příjmu 12.000 EUR v ČR, Německu a na Slovensku.

Tabulka č. 15: Porovnání zdanění mezd (v EUR)

	ČR	Německo	Slovensko
Roční hrubá mzda	12.000,00	12.000,00	12.000,00
Mzdové náklady zaměstnavatele	16.080,19	14.236,00	16.224,00
Zdravotní pojištění	540,33	984,00	480,00
Sociální pojištění	780,43	1.521,00	1.128,00
Daň	1.423,62	743,80	1.282,00
Čistá mzda	9.255,61	8.721,20	9.110,00

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafů a tabulky č. 15 je patrné, že největší odvody z hrubého ročního příjmu 12.000 EUR jsou v Německu. Vysoký je především odvod sociálního pojištění. Daň je v Německu mezi porovnávanými státy nejnižší, a to proto, že příjem 12.000 EUR patří v Německu k nízkým příjmům. Příjem do 8.004 EUR je daněn nulovou sazbou, příjem nad 8.005 EUR je daněn sazbou ve druhém daňovém pásmu progresivní daně.

Poplatník v ČR je mezi porovnávanými státy zatížen nejnižšími odvody. Porovnáme-li vypočtený čistý roční příjem v ČR a na Slovensku zjistíme, že čistý roční příjem je na Slovensku o 146 EUR nižší. Tento rozdíl vznikl díky vyšším odvodům sociálního pojištění na Slovensku. Naopak porovnáním daně z příjmů zjistíme, že v ČR je daň vyšší než na Slovensku. Tento rozdíl je na první pohled v rozporu s daňovými sazbami, protože jejich výše je na Slovensku 19% a v ČR 15%. Výsledná výše daně je však ovlivněna rozdílnou konstrukcí základu daně. V ČR se daň počítá ze superhrubé mzdy, na Slovensku je základ daně snížen o platbu sociálního a zdravotního pojištění, které odvádí zaměstnanec.

5.4 Výběr majetkových daní

Majetkové daně v ČR, Německu i na Slovensku jsou odváděny na základě vlastnictví, tudíž nejsou závislé na příjmu poplatníka.

Podíl majetkových daní na příjmech veřejného rozpočtu, je odlišný v jednotlivých státech. V ČR majetkové daně nemají mezi ostatními příjmy veřejných rozpočtů významnou roli. Podobný význam mají majetkové daně i na Slovensku. V Německu je tento podíl mírně vyšší.

Na Slovensku není vybírána dědická, darovací daň a daň z převodu. Slovenská daň z nemovitosti se liší oproti české úpravě v tom, že má definovanou samostatně daň z bytů. Jinak je konstrukce daní z nemovitostí obdobná jako v ČR. Rozdílné jsou sazby a ceny pozemků.

Silniční daň se počítá v ČR, Německu a na Slovensku odlišným způsobem. Na demonstračních příkladech je uveden rozdíl ve výpočtech. Pro příklady je zvoleno následující zadání:

Osobní automobil Škoda Octavia

První registrace: 12/2011

Obsah: 1600 cm³

Emisní limit: 99 g / km

PHM: diesel

Automobil je využíván k podnikatelským účelům: 1. 1. 2012 – 31. 12. 2012

Příklad výpočtu silniční daně v ČR

Výpočet daně:

- 1) Roční sazba daně 1500 cm³ – 2000 cm³: 3000,- Kč
- 2) Snížení sazby o 48% po dobu 36 měsíců od první registrace:
 $0,48 \cdot 3000 = 1440,- \text{ Kč}$
 $3000 - 1440 = \mathbf{1560,- \text{ Kč}}$
 $1560 \text{ Kč} = 62,05 \text{ EUR (kurz ČNB 25,14 ze dne 31. 12. 2012)}$

Silniční daň v ČR bude činit 1560,- Kč, což činí (kurz 25,14) 62,05 EUR.

Příklad výpočtu silniční daně v Německu

Výpočet silniční daně:

- 1) Roční sazba daně za každých 100 cm³: 9,5 EUR

obsah: 1600 cm³

$$16 \times 9,5 = \mathbf{152 \text{ EUR}}$$

- 2) Emisní limit 99 g/km = tento emisní limit neovlivňuje sazbu (u vozidel registrovaných do 31. 12. 2011 se přihlíží k emisnímu limitu od hodnoty 120g/km).

Silniční daň v Německu za zdaňovací období 2012 bude činit 152 EUR [11].

Příklad výpočtu silniční daně na Slovensku

Výpočet daně z motorových vozidel

- 1) Základem daně u osobního automobilu je zdvihový objem vozidla
 2) Sazby daně z motorových vozidel může stanovit vyšší územní celek. Tyto sazby nesmí být nižší než minimální sazby uvedené v příloze 4 zákona 582/2004.

Pro tento modelový případ je vozidlo registrováno v Bratislavě.

Dle Všeobecného závazného nařízení Bratislavského samosprávného kraje č. 38/2010 ze dne 15. 12. 2010 o dani z motorových vozidel je stanovena roční sazba u zdvihového objemu motoru 1500 – 2000 cm³ výši **155,36 EUR** [10].

Tabulka č. 16: Porovnání silniční daně v roce 2012 (v EUR)

Silniční daň v roce 2012 u vozidla Škoda Octavia o obsahu motoru 1600 cm ³	
ČR	62,05
Německo	152,00
Slovensko	155,36

Zpracování: vlastní zpracování

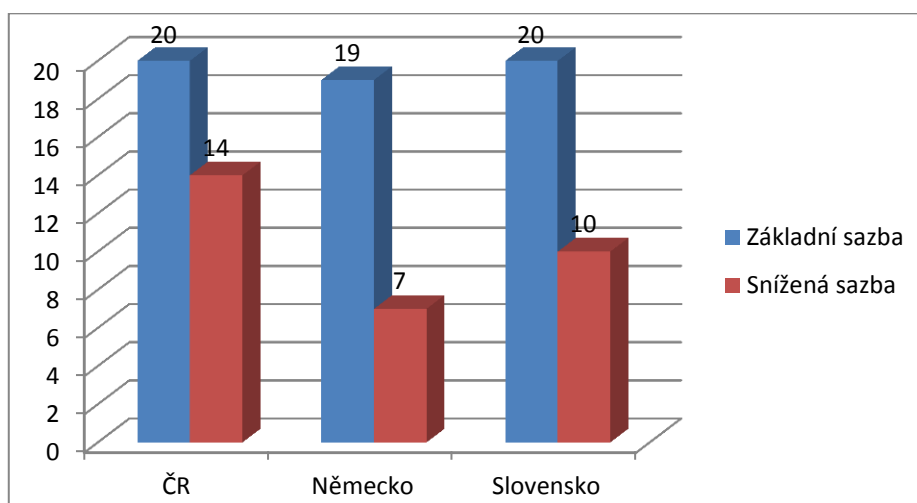
U osobního vozidla se zdvihovým motorem 1600 cm³ zaplatí nejvyšší silniční daň za rok 2012 daňový poplatník na Slovensku ve výši 155,36 EUR. Německý daňový poplatník zaplatí daň jen o málo nižší ve výši 152,00 EUR. Poplatník v ČR zaplatí silniční daň jen ve výši 62,5 EUR, na což mělo vliv především snížení sazby (snížení o 48% u vozidel od jejichž první registrace neuplynuly 3 roky).

Pokud by osobní automobil z našeho modelového příkladu nesloužil k podnikání, neplatil by daňový poplatník v ČR a na Slovensku žádnou daň, zatímco poplatník v Německu by daň zaplatil. V Německu má na výši daně také vliv, zda se jedná o vozidlo s naftovým nebo benzinovým motorem.

5.5 Výběr nepřímých daní

K nepřímým daním patří daně zatěžující spotřebu. V minulosti většina evropských zemí uplatňovala daň z obratu, pouze Francie uplatňovala systém daně z přidané hodnoty. Od počátku procesu ekonomické integrace zemí Evropského společenství, jejímž cílem bylo dosáhnout jednotného vnitřního trhu, byla snaha o harmonizaci nepřímých daní. Evropská komise rozhodla nahradit kumulativní systém daně z obratu daní z přidané hodnoty. Proces strukturální harmonizace proběhl ve třech fázích. Nejprve byla přijata směrnice č. 67/227/EEC, kterou byl nahrazen systém daně z obratu. V druhé fázi byl definován předmět daně, místo plnění, plátce daně, prodej zboží a poskytování služeb. Německo na tento systém přistoupilo mezi prvními v roce 1968. Směrnice č. 77/388 stanovuje pravidla pro určování základu daně, teritoriální dosah, okruhy subjektů, sazby daně, upravuje zdaňování dovozu a vrácení daně při vývozu. Protože tato směrnice byla za svou existenci více jak 30 krát novelizována, byla nahrazena novou směrnicí č. 2006/112/EC, ve které byla zapracována i směrnice č. 67/227/EEC. Harmonizace daňových sazeb prošla rovněž vývojem, jehož výsledkem bylo stanovení minimálních sazeb [3].

Graf č. 5: Porovnání sazeb DPH v roce 2012 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Porovnáme-li sazby DPH v jednotlivých státech, zjistíme, že základní sazba je ve srovnávaných státech přibližně na stejné úrovni. V roce 2012 činila základní sazba DPH v Německu 19%, na Slovensku 20% a v ČR rovněž 20% (*od 1. 1. 2013 činí základní sazba v ČR 21%*). U snížené sazby je rozdíl výraznější. V ČR je snížená sazba ve výši 14% (*od 1. 1. 2013 činí snížená sazba 15%*), v Německu 7% a na Slovensku 10% [1], [9], [11].

Chceme-li posoudit daňové zatížení výrobků v jednotlivých státech daní z přidané hodnoty, nelze pouze číselně porovnat hodnoty sazeb, ale musíme zohlednit zařazení výrobků do základní a snížené sazby. Pro každého spotřebitele jsou důležitou položkou potraviny. Ty jsou v ČR a v Německu zařazeny do snížené sazby, na Slovensku však podléhají sazbě základní (až na výjimku sacharínu a jeho solí) [1], [9], [11].

Na následujících příkladech je porovnání nákupu potravin v jednotlivých státech, uskutečneme-li nákup potravin v hodnotě 100 EUR bez DPH.

Příklad nákupu potravin v ČR v roce 2012

Základ daně	100 EUR
DPH 14%	14 EUR
Celkem	114 EUR

Příklad nákupu potravin v Německu v roce 2012

Základ daně	100 EUR
<u>DPH 7%</u>	<u>7 EUR</u>
Celkem	107 EUR

Příklad nákupu potravin na Slovensku v roce 2012

Základ daně	100 EUR
<u>DPH 20%</u>	<u>20 EUR</u>
Celkem	120 EUR

Z uvedeného příkladu je patrné, že poplatník v roce 2012 zaplatil na Slovensku na daní z přidané hodnoty z potravin nejvíce, a to 20 EUR, v ČR 14 EUR (*v roce 2013 zaplatí 15 EUR*) a v Německu pouze 7 EUR.

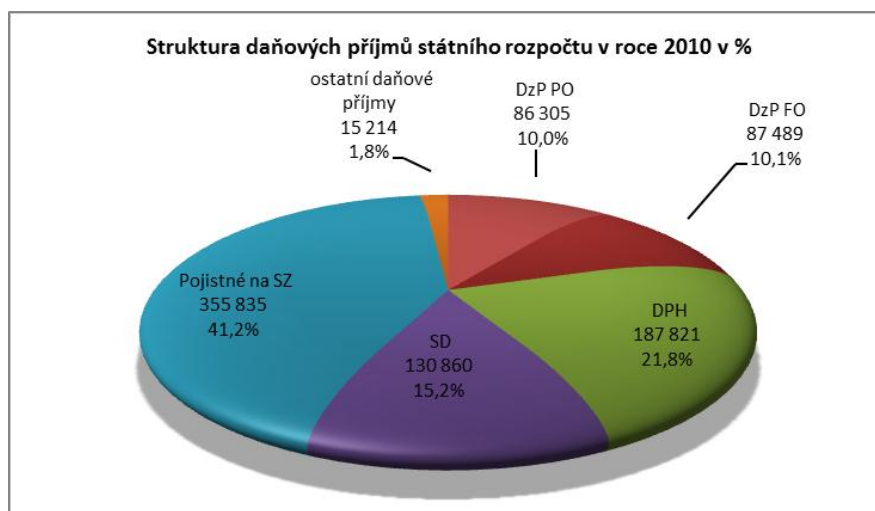
6 Daňové zatížení poplatníků v ČR, Německu a Slovensku

Daňového zatížení poplatníků v jednotlivých státech je ovlivněno mnohými aspekty. Daňové soustavy a konstrukce jednotlivých daní jsou odlišné, a tak nelze jednoznačně stanovit, ve kterém státě jsou na tom poplatníci lépe. Pro srovnání daňového zatížení poplatníků v jednotlivých státech je využívána složená daňová kvóta. Ta nám poskytuje souhrnnou informaci o daňovém zatížení poplatníků ve státě. Daňové zatížení poplatníků je však odlišné podle druhu a výše jejich příjmů.

6.1 Daňové zatížení v ČR

V ČR tvoří převážnou část příjmů státního rozpočtu odvody na sociální a zdravotní pojištění. Druhým největším příjmem je daň z přidané hodnoty a jen nepatrně nižší jsou výnosy z daně z příjmů. Na uvedeném obrázku je vidět složení příjmů státního rozpočtu v roce 2010.

Obrázek č. 2: Struktura daňových příjmů státního rozpočtu

Zdroj: [30]

Nejvyšší podíl na příjmech státního rozpočtu mají díky odvodům sociálního a zdravotního pojištění fyzické osoby. Rovněž daň z příjmů fyzických osob tvoří poměrně velkou část odvodů. V ČR je jednotná sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 15%. Vzniká však rozdíl v odvedené dani mezi OSVČ a zaměstnanci. OSVČ v ČR odvádějí ze svého příjmu daň ve výši 15%, zatímco zaměstnanci mají svůj hrubý příjem zvýšený o sociální a zdravotní pojištění (superhrubá mzda), a tak jejich skutečné zdanění je vyšší.

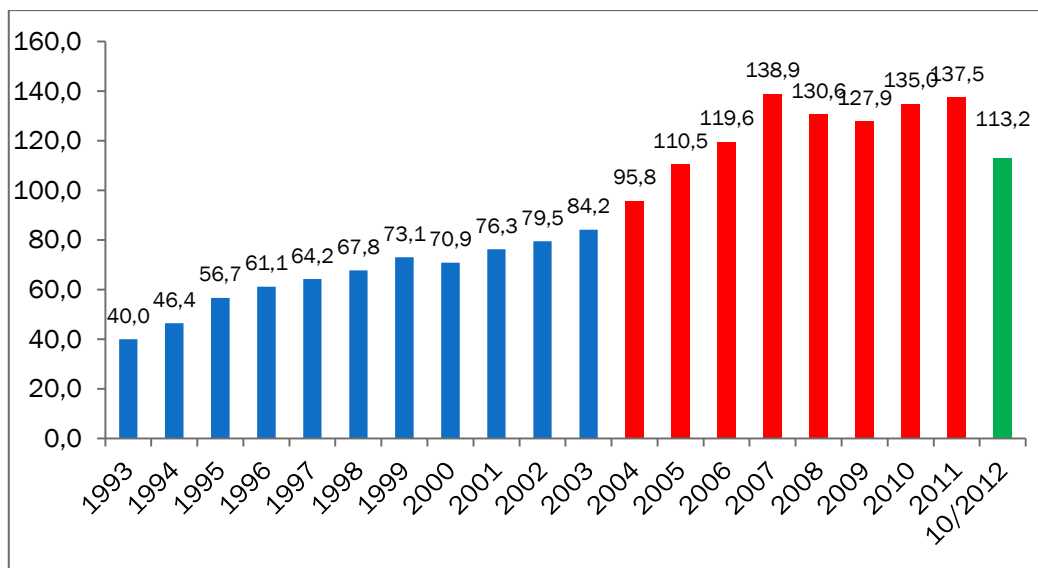
V kapitole 5.3 byl v demonstračním příkladu proveden výpočet zdanění měsíčního příjmu zaměstnance ve výši 25.140,- Kč. U tohoto příjmu dosahuje skutečné zdanění díky úpravě základu daně na superhrubou mzdu výše 34,23%. Zohledníme-li i platbu sociálního a zdravotního pojištění zaměstnance, získáme efektivní zdanění ve výši 42,44%.

Na rozdíl od zaměstnanců si mohou OSVČ při výpočtu svého daňového základu odečíst náklady na udržení a zajištění příjmů a to formou paušálu nebo ve skutečné výši. Není žádným tajemstvím, že si OSVČ optimalizují daň tak, že ve většině případů platí daň minimální, pokud je vůbec platí.

Dalším významným příjmem státního rozpočtu je daň z přidané hodnoty. Základní sazba ve výši 20% byla v roce 2012 na přibližně stejné výši (v roce 2013 činí 21%), jako u našich sousedů v Německu (19%) a byla shodná se Slovenskem. Znamená to, že není žádný výrazný rozdíl mezi zdaněním spotřeby výrobků a služeb v ČR a srovnávaných státech. Rozdílně jsou však zdaněny potraviny, které jsou zařazeny do snížené sazby, ta v roce 2012 činila 14% (v roce 2013 činí 15%). V sousedním Německu mohou být potraviny díky 7% snížené sazbě levnější. Na Slovensku je snížená sazba ve výši 10% sice nižší než v ČR, ale potraviny jsou zdaňovány základní sazbou, která tak cenu potravin navyšuje.

Spotřební daně postihují spotřebu vybraných komodit, a to takové výrobky, které nepříznivě ovlivňují zdravotní stav poplatníků nebo životní prostředí. Na následujících obrázcích je vidět, jak neustále v ČR stoupá příjem ze spotřebních daní.

Obrázek č.3: Vývoj příjmů ze spotřebních daní (mld.Kč)

Zdroj: [27]

Mnohem menší podíl na příjmu státního rozpočtu v ČR mají daně majetkové. V ČR patří k majetkovým daním daň z nemovitosti, která postihuje, až na výjimky, vlastníky pozemků a staveb na území ČR. Pro výpočet daně se používá plošná výměra nemovitosti na rozdíl od sousedního Německa, kde se pro stanovení daně vychází ze standardní hodnoty nemovitosti (odhadní ceny). Odhadní cena zachycuje skutečnou

cenu nemovitosti, a proto daň takto stanovená je objektivnější než při použití plošné výměry. Další majetkové daně vybírané v ČR jsou daň z převodu, daň dědická a daň darovací. Nepříliš vysoký výnos z těchto daní vedl sousední Slovensko k jejich zrušení. Mezi majetkové daně patří také silniční daň. Tu platí provozovatel vozidla, pokud je vozidlo využíváno k podnikatelským účelům (u nákladních vozidel přesahujících 12 t i k soukromým účelům). Z porovnání silniční daně na demonstračním příkladu je patrné, že jsou v ČR zvýhodňováni majitelé novějších vozidel.

6.2 Daňové zatížení v Německu

V Německu je vyšší míra zdanění oproti ČR a Slovensku. Sazba daně je u daně z příjmů fyzických osob stanovena progresivně. Progresivní daň postihuje více poplatníky s vyššími příjmy. V tomto systému je zakotven prvek solidarity, kdy bohatší přispívají na sociálně slabší. V Německu je možné uplatnit společné zdanění manželů, které je výhodné, pokud mají manželé příjmy zdaněny v rozdílných daňových pásmech. Společným zdaněním příjmů si mohou manželé daně zoptimalizovat. V Německu si mohou zaměstnanci uplatnit některé náklady, které souvisí s výkonem jejich povolání, jako například pracovní oděv nebo nářadí. Až do výše 4.500 EUR ročně si může zaměstnanec, za dodržení podmínek v zákoně, odečíst náklady na dojíždění. Toto opatření má určitě vliv na mobilitu pracovní síly.

V demonstračním příkladu v kapitole 5.3 byl proveden výpočet daňového zatížení v Německu u příjmu ze závislé činnosti ve výši 12.000 EUR ročně. Ve srovnání se zdaněním v ČR a na Slovensku byly výsledné odvody z tohoto příjmu největší, a to i přes to, že tento příjem je v Německu podprůměrný (průměrná roční mzda činila v roce 2011 43.929 EUR). Pokud by byl zvolen vyšší příjem, vznikl by rozdíl ještě větší [19].

Od roku 1995 je v Německu vybírána solidární přírážka ve výši 5,5% z daně z příjmů, která byla zavedena za účelem vyrovnání regionů bývalého Východního Německa se zbytkem Spolkové republiky.

Poplatníci, kteří jsou v Německu registrováni k některé z církví, odvádí církevní daň, která činí 8 – 9% z daně z příjmů fyzických osob.

Příjmy právnických osob jsou v Německu zdaňovány 15% sazbou daně. V Německu je vybírána obchodní daň, které podléhá obchodní činnost. Základní sazba této daně je ve výši 5%, druhou složku tvoří obecní přírážka v rozmezí 200 – 460%.

V Německu jsou vybírány obdobné majetkové daně, jako v ČR. Odlišnosti jsou u daně z nemovitosti, kde základem daně je standardní hodnota nemovitostí (odhadní cena). Daň z motorových vozidel se v Německu týká všech vozidel.

6.3 Daňové zatížení na Slovensku

Na Slovensku jsou příjmy fyzických osob zdaňovány sazbou ve výši 19%. Při konstrukci daně ze závislé činnosti jsou od základu daně nejprve odečteny odvody na sociální a zdravotní pojištění, a z takto upraveného základu je vypočtena daň. Na demonstrativním příkladu v kapitole 5.3, byl daněn na Slovensku hrubý příjem 12.000 EUR. Výsledná daň z příjmu byla vyčíslena ve výši 1.282 EUR. Porovná-li se s výslednou daní u stejného příjmu v ČR, kde daň dosáhla výše 1.423,62 EUR, zjistíme, že na Slovensku je daň o 141,62 EUR nižší, a to i přes to, že sazba daně je na Slovensku ve výši 19% a v ČR ve výši 15%.

Příjmy právnických osob byly v roce 2012 daněny sazbou ve stejné výši, jako příjmy fyzických osob, a to 19% (*od 1. 1. 2013 je sazba daně z příjmů právnických osob 23%*). Na Slovensku se již jednou zdaněný zisk společností znovu nedaní (zisk akcionářů).

Zvláštním způsobem je na přechodné období na Slovensku upravena základní sazba daně z přidané hodnoty. V zákoně je stanovena ve výši 19%, ale platná pro rok 2012 je sazba ve výši 20%, neboť v zákoně je upravena výjimka. Ta stanovuje, že v období od 1. 1. 2011 do konce kalendářního roku ve kterém Evropská komise uveřejní údaje o tom, že aktuální schodek veřejné správy Slovenské republiky je menší než 3%, je základní sazba daně 20%. Na Slovensku potraviny podléhají základní sazbě a nikoliv jako v ČR a v Německu dani snížené.

Na Slovensku nejsou vybírány tyto majetkové daně: Daň z převodu, daň dědická, daň darovací. Daň z nemovitostí je konstruována podobným způsobem, jako v ČR, s tím

rozdílem, že je samostatně vymezena daň z bytů. U silniční daně jsou v zákoně stanoveny pouze minimální sazby. Tato daň je daní lokální a o výši této sazby rozhoduje vyšší územní celek. V kapitole 5.4 byl počítán příklad silniční daně pro vozidlo s objemem motoru 1600 cm³ registrované v Bratislavě. Výše tohoto zdanění dosáhla 155,36 EUR, což bylo vyšší zdanění než v Německu, kde dosáhlo výše 152 EUR. V ČR bylo toto zdanění pouze 62,05 EUR.

Na Slovensku jsou upraveny zákonem některé daně, které jsou v ČR vybírány, jako poplatky, např. daň ze psa, daň za ubytování, daň za užívání veřejného prostranství a další.

Závěr

Daňové soustavy ČR, Německa a Slovenska mají podobnou strukturu. I při snaze Evropské unie o harmonizaci daní lze však mezi jednotlivými státy najít řadu odlišných prvků. Trend harmonizace daní se projevuje především na spotřebních daních. U daní důchodových přetrvává vliv domácí daňové politiky.

V Německé daňové soustavě můžeme najít některé daně, které se v české daňové soustavě nevyskytují. Je to například obchodní daň, církevní daň, solidární příplatek. Na Slovensku jsou do daňové soustavy zařazeny daně, které jsou v ČR vybírány formou poplatků, jako je daň ze psa nebo daň za užívání veřejného prostranství. Od roku 2005 byla na Slovensku zrušena daň dědická, daň darovací a daň z převodu.

Důchodové daně jsou ve srovnávaných státech vybírané ve stejné struktuře. To znamená, že daň z příjmů je rozdělena na daně z příjmů fyzických a právnických osob. V Německu je tato daň navýšena o solidární příplatek, který byl zaveden z důvodu vyrovnání zaostalejších oblastí bývalého východního Německa. Největších rozdílů můžeme zaznamenat u daně ze závislé činnosti, která je konstruována v každém ze srovnávaných států jinak. V ČR je jednotná sazba daně počítána z daňového základu navýšeného o pojistné na sociální a zdravotní pojištění, které hradí zaměstnavatel. Na Slovensku je naopak základ daně snížen o platbu sociálního a zdravotního pojištění placeném zaměstnancem. V Německu je základem daně hrubý příjem, který se daní progresivní sazbou daně. Konstrukce české daně ze závislé činnosti je příliš komplikovaná, matoucí, zastiňuje skutečnou výši zdanění. Sousední státy mají průhlednější systém této daně.

Je otázkou, které zdanění je spravedlivější. Progresivní zdanění je postaveno na solidaritě bohatých s chudými, může být však demotivující pro poplatníky s vyššími příjmy.

Od progresivní daně zcela upustily porovnávané státy u daně z příjmů právnických osob. U této daně je možné sledovat v posledních letech tendenci ve snižování daňové sazby. Tímto opatřením se snaží státy získat a udržet zahraniční investory.

Celkové daňové zatížení poplatníků porovnávaných států je největší v Německu, následováno Českou republikou. Slovensko patří ke státům s nejnižším daňovým zatížením. Z tohoto hodnocení však nelze vyvodit závěr i pro jednotlivé daně, což bylo názorně ukázáno na modelových příkladech v této bakalářské práci.

Seznam tabulek, obrázků a grafů

- Tabulka č. 1: Progresivní sazba daně v Německu
- Tabulka č. 2: Vzorec výpočtu daně z příjmů FO
- Tabulka č. 3: Kategorie pro dědickou daň
- Tabulka č. 4: Nezdánitelná část základu dědické daně
- Tabulka č. 5: Vývoj daňových příjmů v letech 2005 až 2011 v mld. EUR
- Tabulka č. 6: Porovnání daňových sazeb
- Tabulka č. 7: Podíl daní z mezd na celkových daňových příjmech (v %)
- Tabulka č. 8: Složená daňová kvóta ČR (v %)
- Tabulka č. 9: Složená daňová kvóta v roce 2011 podle OECD
- Tabulka č. 10: Čistý měsíční příjem v ČR (v Kč)
- Tabulka č. 11: Roční zúčtování příjmů v ČR (v Kč)
- Tabulka č. 12: Čistý roční příjem v ČR (v EUR)
- Tabulka č. 13: Zdanění ročního příjmu v Německu
- Tabulka č. 14: Zdanění příjmu na Slovensku (v EUR)
- Tabulka č. 15: Porovnání zdanění mezd (v EUR)
- Tabulka č. 16: Porovnání silniční daně v roce 2012 (v EUR)
-
- Graf č. 1: Daňová kvóta podle údajů Eurostat
- Graf č. 2: Složení roční hrubé mzdy v ČR (rok 2012)
- Graf č. 3: Složení roční hrubé mzdy v Německu (rok 2012)
- Graf č. 4: Složení roční hrubé mzdy na Slovensku (rok 2012)
- Graf č. 5: Porovnání sazeb DPH v roce 2012 (v %)
-
- Obrázek č. 1: Rozpočtové určení daní v roce 2012
- Obrázek č. 2: Struktura daňových příjmů státního rozpočtu
- Obrázek č. 3: Vývoj příjmů ze spotřebních daní (mld. Kč)

Použitá literatura

TIŠTĚNÁ MONOGRAFIE

- [1] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony. úplná znění k 1.1.2012*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4254-0
- [2] MUSIL, David. *Daň z nemovitostí a daň z převodu nemovitostí v ČR a v zahraničí: (Real estate tax and real estate transfer tax in the Czech Republic and abroad)*. 1. autorské vyd. Praha: David Musil, 2011, 146 s. ISBN 978-80-260-0709-8.
- [3] NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2008, 257 s. ISBN 978-80-7357-386-7.
- [4] PAVLÁSEK, Vlastimil a Pavlína HEJDUKOVÁ. *Veřejné finance a daně v České republice*. 2., přeprac. vyd. Plzeň: Nava, 2011, 182 s. ISBN 978-80-7211-395-8
- [5] RADVAN, Michal. *Zdanění majetku v Evropě*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007, 385 s. ISBN 978-80-7179-563-6.
- [6] STIBŮRKOVÁ, Jana. *Daňová soustava*. 1. vyd. Kunovice: Evropský polytechnický institut, 2010, 128 s., [110] s. příl. ISBN 978-80-7314-210-0.
- [7] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátu SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2012 příručky. ISBN 978-80-7201-881-9.
- [8] VANČUROVÁ, Alena a Václav BONĚK. *Správa daní pro ekonomy*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 154 s. ISBN 978-80-7357-701-8.

SBORNÍK

- [9] *Slovenské daňové zákony Zákony I/2012 : Zborník úplných znení zákonov a súvisiacich predpisov k 1.1.2012 z oblasti daní a účtovníctva*. Žilina: Poradca podnikateľa, spol. s r.o., 2012. ISSN 1335-6127.

ELEKTRONICKÉ PRAMENY

- [10] Bratislavský samosprávny kraj | VZN BSK č. 38/2010. *Bratislavský samosprávny kraj* [online]. Bratislava, 2010 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://www.region-bsk.sk/clanok/vzn-bsk-c-38-2010-587733.aspx>
- [11] *Bundesministerium der Justiznichtamtliches Inhaltsverzeichnis* [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/estg/index.html>

- [12] *Celkové zdanění je na Slovensku nyní nižší než v Česku – Finanční Noviny.cz [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. ISSN 1213-4996. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/os-finance/dane-a-mzda/zpravy/celkove-zdaneni-je-na-slovensku-nyni-nizsi-nez-v-cesku/858978>*
- [13] *Češi platí deváté nejvyšší daně z 34 zemí skupiny OECD - iDNES.cz [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. ISSN MAFRA. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/cesi-devate-nejvyssi-dane-v-oecd-dnq-/ekonomika.aspx?c=A120428_150152_ekonomika_fih*
- [14] *Daně v Německu. Finance.cz [online]. 2000-2013 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-v-nemecku/>*
- [15] *Daňové zatížení v Evropské unii - Daňový portál profesionálů a daňových poradců [online]. 2009 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z: http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d6999v9938-danove-zatizeni-v-evropske-unii/?search_query=da%C5%88ov%C3%A9+zat%C3%AD%C5%BEen%C3%AD+v+Evropsk%C3%A9+unii&search_results_page=*
- [16] *Databáze Eurostatu: Podíl ekologických daní a daní z mezd na celkových daňových příjmech [online]. 2012, 2013 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tsdgo410>*
- [17] *Evropané platí na daních čím dál tím více. Česko svou sazbou klame - iDNES.cz [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. ISSN MAFRA. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/evropane-plati-na-danich-cim-dal-tim-vic-d9d-/eko_euro.aspx?c=A120521_143615_eko_euro_neh*
- [18] *Jak se zvyšují daně ve světě? - Firemnifinance.cz [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/372894-jak-se-zvysuji-dane-ve-svete-/>*
- [19] *Jak vysoké jsou mzdy v Německu? - FinExpert.cz [online]. 2012 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/jak-vysoke-jsou-mzdy-v-nemecku>*
- [20] *Kalousek: Složená daňová kvóta příští rok klesne na 34,4 % - Finanční Noviny.cz [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. ISSN 1213-4996. Dostupné z: http://www.financninoviny.cz/zpravy/kalousek-slozena-danova-kvota-pristi-rok-klesne-na-34-4-/780718&id_seznam*
- [21] *Komunitní portál mzdových expertů a specialistů: Daňová soustava Německa [online]. 2004 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: [http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d1987v2752-danova-soustava-nemecka/?search_query=%20\\$author=20&search_results_page=6](http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d1987v2752-danova-soustava-nemecka/?search_query=%20$author=20&search_results_page=6)*
- [22] *Německo: Finanční a daňový sektor | BusinessInfo.cz. Německo: Finanční a daňový sektor [online]. 1997-2013 [cit. 2013-01-04]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nemecko-financni-a-danovy-sektor-19045.html>*

- [23] *Osoby samostatně výdělečně činné a daň z příjmu v Česku a u našich sousedů - Daňový portál profesionálů a daňových poradců* [online]. 2011 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d32797v41947-osoby-samostatne-vydelece-cinne-a-dan-z-prijmu-v-cesku-a-u-nasich/>
- [24] *Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2012 - Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Schema_RUD_2012.pdf
- [25] *Slovenský model rozpočtového určení daní -- vzor nebo inspirace? - DVS* [online]. 2008 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6312695>
- [26] *Sociálna poisťovna* [online]. 2013 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://www.socpoist.sk/poistne-vun/48012s>
- [27] *Spotřební daň a jejich správa* [online]. 2009, 2012 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>
- [28] SZAROWSKÁ, I. Daňové zatížení v České republice a Evropské unii [online]. 2010 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: http://kvf.vse.cz/wp-content/uploads/2010/06/1180483257_sb_szarowska.pdf
- [29] *Typy daní v Německu | Export do SRN* [online]. 2012 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: <http://www.exportdosrn.cz/article/typy-dan%C3%AD-v-n%C4%9Bmecku>
- [30] *Vývoj státních rozpočtů. Svaz průmyslu a dopravy ČR* [online]. 2011 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z: http://www.spcr.cz/statistika/sr_d.htm
- [31] *Zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve - č. 564/2004 Z. z. - Konsolidované znenie* [online]. 2004 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-564>
- [32] *Zdaňování společností na Slovensku - Daňový portál profesionálů a daňových poradců* [online]. 2011 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z: http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d33458v42902-zdanovani-spolecnosti-na-slovensku/?search_query=
- [33] *Zdaňování společností v Evropské unii - Daňový portál profesionálů a daňových poradců* [online]. 2010 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d26003v34365-zdanovani-spolecnosti-v-evropske-unii/>
- [34] *Zdaňování vozidel v České republice a některých zemích Evropské unie - Daňový portál profesionálů a daňových poradců* [online]. 2012 [cit. 2013-01-13]. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d37504v47401-zdanovani-vozidel-v-ceske-republice-a-nekterych-zemich-evro/?search_query=\\$source=1%20sortkey0min:20120301%20sortkey0max:20120301&search_results_page=1](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d37504v47401-zdanovani-vozidel-v-ceske-republice-a-nekterych-zemich-evro/?search_query=$source=1%20sortkey0min:20120301%20sortkey0max:20120301&search_results_page=1)

[35] *Životné minimum* | MPSVR SR [online]. 2011 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://www.employment.gov.sk/zivotne-minimum.html>

LEGISLATIVA

Zákony ČR

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Slovenské zákony

Zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o správě daní), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z příjmov (zákon o dani z příjmů) , ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (zákon o dani z přidané hodnoty) , ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (zákon o místních daních a místním poplatku za komunální odpady), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 530/2011 Z.z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov (zákon o spotřební dani z alkoholických nápojů), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 104/2004 Z.z. o spotrebnej dani z vína (zákon o spotřební dani z vína), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 107/2004 Z.z. o spotrebnej dani z piva (zákon o spotřební dani z piva), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/2004 Z.z. o spotřebnej dani z tabákových výrobkov (zákon o spotřební dani z tabákových výrobků), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 105/2004 Z.z. o spotřebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z.z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z.z. (zákon o spotřební dani z líhu a uvádění líhu na trh), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 609/2007 Z.z. o spotřebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z.z. o spotřebnej dani z minerálního oleja v znení neskorších predpisov (zákon o spotřební dani z elektřiny, uhlí, zemního plynu a doplnění zákona o spotřební dani z minerálního oleje), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 583/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (zákon o rozpočtových pravidlech územní samosprávy), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o rozpočtovém určení výnosu daně z příjmů územní samosprávě a o změně a doplnění některých zákonů), ve znění pozdějších předpisů

zákona č. 523/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlách verejnej správy (zákon o rozpočtových pravidlech veřejné správy), ve znění pozdějších předpisů

Německé zákony

Einkommensteuergesetz (Zákon o dani z příjmů fyzických osob), BGBl. I S. 3366, ve znění pozdějších předpisů.

Grundsteuergesetz (Zákon o dani z nemovitostí), BGBl. I S. 965, ve znění pozdějších předpisů.

Grundwerbsteuergesetz (Zákon o dani z převodu nemovitostí), BGBl. I S. 418, 1804, ve znění pozdějších předpisů.

Körperschaftsteuergesetz (Zákon o dani z příjmů právnických osob), BGBl. I S. 4144, ve znění pozdějších předpisů.

Solidaritätszuschlaggesetz (Zákon o solidárním příplatku), BGBl. I S. 4130, ve znění pozdějších předpisů.

Umsatzsteuergesetz (Zákon o dani z přidané hodnoty), BGBl. I S. 386, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam použitých zkratk

ČR.....	Česká republika
DS.....	Daňový subjekt
DPH.....	Daň z přidané hodnoty
EU.....	Evropská unie
OSVČ.....	Osoba samostatně výdělečně činná
FO.....	Fyzická osoba
PO.....	Právnícká osoba

MARTÍNKOVÁ, A. *Porovnání daňové soustavy ČR, Německa a Slovenska*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 78 s., 2013

Klíčová slova

Daňová soustava, daňové náležitosti, přímé daně, nepřímé daně, daňové zatížení

Abstrakt

Předkládaná bakalářská práce je zaměřena na porovnání daňové soustavy ČR, Německa a Slovenska. Jsou zde vysvětleny daňové pojmy, následuje charakteristika daňových soustav jednotlivých států, ve které jsou popsány náležitosti daní a mechanismy jejich výběru. Komparace daňových systémů je obsažena v další části, kde jsou porovnány rozdíly v konstrukcích daní. Je zde rovněž uvedeno rozpočtové určení výnosů daní jednotlivých států. Daňové zatížení poplatníků je nejen porováno v čase za pomoci statistických údajů předchozích zdaňovacích období, ale je především analyzováno pomocí modelových příkladů. Na základě těchto příkladů je provedeno zhodnocení daňové politiky jednotlivých států a její dopad na poplatníky.

MARTÍNKOVÁ, A. *Comparison of tax systems in the Czech Republic, Germany and Slovakia*. Bachelor thesis. Plzeň: Economics fakulty of West Bohemian University in Pilsen, 78 pages., 2013

Key words

Taxation system, tax terms, direct tax, tax burden

Abstract

Presented thesis is focused on comparison between tax system in the Czech Republic, Germany and Slovakia. In the beginning there are some tax terms explained followed by description of tax systems of each state in which are described essential taxes and methods of tax selection. Comparison of tax systems is contained in next section, where differences in tax structures are compared. Budget allocation of tax revenue of each state is also indicated in this section. Tax burden on taxpayers is not only compared in time using statistical data of previous taxable period but also and foremost is analyzed using model cases. Based on these examples, an evaluation of tax policy of each state and its impact on taxpayers is made.